

RAIVA AJA

(THE PIONEER)

Keskiviikkona, marrask. 14 - Wed. Nov. 14, 1990

FINNISH AMERICAN WEEKLY

86 vuosikerta Vol. LXXXVI No. 45 45 cents

Peruskivenmuuraajat: Roberto Tanzialbi Suomen Washingtonin suurlähetystöstä; Ken Daniels, Salolampi-säätiön presidentti; tri Loren Anderson, Concordia Collegen varapresidentti; ja Christine Schulze, Concordia kielileirin rehtori, esittävät erilaisia lapointityylejä.

Kuva: Serrin Nelson Andreas

Peruskivenmuuraus Salolammella

BEMIDJI, MN - Suomenkielen leirin peruskivenmuurausseremonia siirrettiin jalkapallokenttää varten varatulle aukiolle. Päärakennukselle varattu tila oli liian pieni 300 suomalais-amerikkalaista ja noin 70 oppilasta käsittävälle joukolle, joka saapui juhlimaan tätä tapahtumaa tänä syksynä Bemidjin seudulla Minnesotassa.

"Kansallisen Salolampi-kyllän rakentaminen tälle, kauniille 40 eekkerin tontille Minnesotassa on Salolampi-säätiön, suomenkielenohjelman kannatusyhdistyksen, pitkäaikainen unelma," sanoi presidentti Ken Daniels.

"Nuoret ovat oppineet Suomesta ja ovat oppineet puhu-

maan suomea vuokratiloissa viime kymmenluvun, mutta kokomme ja kansallisten mittasuhteidemme kasvaessa, pysyvät tilat tulivat tarpeellisiksi."

"Koko hanke sai alkunsa kolme vuotta sitten suomalais-amerikkalaisen, Mountain Iron, Minnesotasta kotoisin olevan arkkitehti Jerry Jyringin antamasta, runsaasta, 300,000 dollarin alkajaislahjoituksesta. Nyt olemme mekin tämän summan tasoissa lahjoitusten avulla sekä olemme tehneet suunnitelmat koko summasta puuttuvan osan 1.7 miljoonan kokonaishinnan saavuttamiseksi," sanoi Daniels.

Russell Parta, aikaisemmin

Minnesotasta, New York Mill'ssä, toiminut sanomalehden toimittaja ja kustantaja sekä Salolampi-säätiön jäsen, johti ulkojuhallisuuksia Roberto Tanzialbin, Suomen Washingtonin suurlähetystön lähetystösihteerin sekä tri Loren Andersonin, Concordia Collegen varapresidentin kanssa.

Anderson antoi tunnustusta suomalais-amerikkalaisen yhdyskunnan harvinaislaatuista tukemystyöstä Salolammen kannatukseksi.

Christine Schulze, Concordian kielileiriohjelman rehtori; Irja Hanson, säätiön edellinen presidentti; Daniels ja Jyring antoivat historiikin ja huomiotaan juhlatilaisuuteen, mikä huipentui Salolammen

leiriläisten lauluihin ja tervehdyksiin kielileirin rehtorin, Larry Saukon johtamana.

Säätiö, yhdessä Concordia Collegen henkilökunnan, ark-

kitehtien ja rakentajien kanssa, työskentelee viimeisten piirustusten parissa suunnitelmanaan aloittaa rakennustöiden ensimmäinen vaihe ke-

jatkuu sivulla 11

Luumu ja pullanpala ovat välipalana peruskivenmuurauksen jälkeen.

Kuva: Serrin Nelson Andreas

This week in

THE FINNISH-AMERICAN

RAIVA AJA

pages 8-10

- Groundbreaking at Salolampi
- To Finland in 1992!
- Garden settlements in Helsinki
- Sävele Syrjälä day coming up in Fitchburg

Sisäsivuilla:

- Floridan kuulumisia sivu 5
- Connecticutin kulmilta sivu 6
- Fitchburg ja ympäristö sivut 12 & 13
- Suomesta ja suomalaisista sivut 14 & 15

Kyypillä värjätty kangas on väritön, mutta kun se nostetaan aurinkoon kuivumaan, muuttuu ilman happi sen siniseksi. Mitä syvempi sininen halutaan, sitä

useampia värjäyksiä ja kuivatuksia kangas tarvitsee.

Indigon sinisille suojelija Suomesta

Teolliset litkut uhkaavat luonnonvaraisen indigon värikestävyyttä kankaissa, joita värjätään Länsi-Afrikassa Guineassa.

Indigon sininen on tavaramerkki, joka halutaan säilyttää aitona tai

tajillaan nyt myös kehitysyhteistyön piirissä.

Indigovärjätty vaate on saanut suojelejakseen Suomessa Kehityskauppa ry:n.

Indigon sininen väri saadaan luonnonvaraisesta indigofera-kasvista. Kasvi oli jo

antiikin egyptiläisten tuntema. Indigo on liaanikasvi, josta kerätään nuoret lehdet. Nämä murskataan perinteisessä huhmaressa. Märstä lehtimassasta pyöritetään käsin pieniä palloja, jotka asetetaan aurinkoon kuivumaan. Lehtien vihreä väri muuttuu huhmaressa tummansiniseksi.

Indigovärjätyn vaateen tummuus kertoo kantajansa varallisuudesta, sillä indigoväri on kallista. Mitä mustemman sininen vaatteesi on, sitä varakkaampi olet.

Kaikilla ei kuitenkaan ole varaa tähän. Siksi indigoväriä yritetään väärentää sekoittamalla mukaan tehdasvalmistesta indigoa, jolloin värin syvyys ja värin kesto heikkenevät.

Ainut vientituote

Indigokankaat ovat Guinean ainut vientituote. Siksi indigoyhdistyksen puheenjohtaja Eila Kivekäs Tampereella pitää tärkeänä, että Guinean indigovärjät ja kankaankutojat säilyttävät ainutlaatuisen ammatinsa teollisesta rynnistyksestä huolimatta.

Ongelma ei koske vain teollista väärennöstä, vaan indigotaitajien työskentelyolosuhteet on turvattava. Esimerkiksi värikyppy, johon ommellut kankaat ensin upotetaan, on terveydelle vaarallinen, kemiallinen prosessi. Tähän tarvittaisiin suojavaatteita.

Lisäksi kankaiden kuviointissa tarvitaan runsaasti om-

peluksia. Ompelulankana käytetään usein ulkomaisista riisäkeistä purettua nailonlankaa ja kun purkuvälineenä käytetään rautapiikkiä on ymmärrettävää, että purkuvälineessä tapahtuu suuriakin vahinkoja. Kankaisiin tulee repeämiä, Saksia, neuloja ja lankoja tarvitaan kipeästi, tähdentää Eila Kivekäs.

Indigoyhdistys on tehnyt selkeän toimintasuunnitelman. Tähän kuuluu muun muassa ompelimon perustaminen Guineaan. Indigoaitoutta valvoo vasta perustettu Malin naisten ammattikoulun Värjäreitten yhdistys, jolle nyt pyritään kehittämään omaa aitouden varmistavaa tavaramerkkiä.

Kivekkään mukaan ongelmat eivät lopu tähän.

Guineassa värjät markkinoivat kankaansa itse. Se on hankalaa. Välimatkat ovat pit-

jatkuu seuraavalla sivulla

RAIVAAJA

(THE PIONEER) - Established 1905
(UPS 454-580)

Second class postage paid in Fitchburg, MA

Published weekly except the first week in August and the last week in December by Raivaaja Publishing Co., 147 Elm St., Fitchburg, Mass. Postmaster: Send address change to Raivaaja, P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600.

EDITOR
BUSINESS MANAGER

Marita Cauthen
Jonathan Ratila

RAIVAAJA PUBLISHING COMPANY
Incorporated 1905

Mailing address: P.O.Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600
Office and Bookstore: 147 Elm St., Fitchburg, Mass.
Hours: Weekdays 8:30 a.m. to 4 p.m.

TELEPHONE: (508) 343-3822
FAX: (508) 345-1007

SUBSCRIPTION RATES:

USA: 12 mo. - \$20.00; 6 mo. - \$13.00; 3 mo. - \$9.00
OUTSIDE USA: 12 mo. \$24.00; 6 mo. - \$17.00

Advertising rates available upon request!

Advertising deadline is the Friday before the Wednesday the ad is to appear. Raivaaja Publishing Co. assumes no financial responsibility for typographical errors or omissions in advertisements. It will reprint without charge that part of the advertisement which is incorrect. Claims must be made within one week of Publication. Credit is made only for the first insertion.

Lahjoituksia Raivaajalle

TUKEMISRAHASTO 1990: Yhteensä \$10,750.62

Tauno Kalervo Palon muistolle
Viola Palo, Newark, DE \$14.00

Toivo Hannulan muistolle
Irene & Ardy Kamila, Westminster, MA \$10.00
W.E. Fernald State Schoolin farmi-, piha- ja autokorjaamo-osastot
Templeton, MA \$15.00

Andrew ja Katri Pärnäsén muistolle
Katherine Jarkko, Fitchburg, MA \$25.00

Kiitos lahjoittajille!

Nimipäivät

Marraskuun 21 p., Hilma
Marraskuun 22 p., Silja, Selja
Marraskuun 23 p., Klemetti
Marraskuun 24 p., Lempi,
Lemmikki, Sivi
Marraskuun 25 p., Katariina,
Kaarina, Kaija, Kaisa, Katri,
Kati, Katja, Riina
Marraskuun 26 p., Sisko
Marraskuun 27 p., Hilikka

INDIGON...

jatkoa edellis sivulta

kiä ja kulkuneuvoja ei ole. Me pyrimme luomaan heidän tuotteilleen markkinakanavat läntiseen muotimaailmaan todellisia kustannuksia vastaavin hinnoin.

Kankaat kudottuja

Kankaiden materiaali on puuvillaa. Perinteisimmät kankaat tehdään kutomalla käsinkehrätystä puuvillasta 10-20 senttiseksi nauhoiksi.

Indigokankaan synty on hyvin sukupuolijakoinen. Kankaan kutoo aina mies ulkona jossain varjoisassa paikassa. Väriinsä kangas saa naisten käsistä kemiallisten höyryjen äärellä.

Kutojan ammatti on Eila Kivekkään mukaan katoamassa, sillä tehdasvalmisteinen lanka valtaa yhä enemmän alaa. - Lanka on valkoista, mutta joissakin tapauksissa loimena käytetään mustaa ja valkoista vuorotellen raidoitukseen aikaansaamiseksi. Nykyään kankaita värjätään myös tehdasvalmisteisesti damastista.

Kankaita valmistetaan lähinnä naisten asuiksi, mutta myös miehet käyttävät niitä. Perinteinen naisten asu on kaksiosainen, yksinkertainen kietaisuhame ja mielikuvitukselle paljonkin liikkumavaraa salliva yläosa.

Raija Uhlbäck
(Demari)

Väriliemen valmistus on kemiallinen prosessi, jossa tarvittaisiin kipeästi suojavaatteita. Kuvassa värjäri upottamassa kangasta väriliemeen.

Suomalais-amerikkalainen ryhmä löysi valtimon pullistajageenin

Suomalais-amerikkalainen tutkijaryhmä on löytänyt valtimon geenin, joka aiheuttaa valtimopullistuman. Geenin löydettiin tutkimalla noin 40-vuotiaista naista. Hänellä ei ollut mitään oireita tai vaivoja, mutta hänen äitinsä ja tätinsä olivat kuolleet valtimopullistuman puhkeamiseen.

Helsingin yliopistollisessa keskussairaalassa leikataan vuosittain 10-20 tällaista tapausta.

Yhdysvalloissa toimiva tutkijaryhmä on pystynyt ensimmäisenä maailmassa selvittämään, että usein jo verraten nuorella iällä kuolemaan johtavat verisuonten pullistuminen repeämiset johtuvat monesti perinnöllisistä tekijöistä.

Tutkimusryhmään kuuluva tohtori Helena Kuivaniemi kertoo, että aortan aneurysmia eli pullistumia aiheuttavan geenin löytäminen joltakin ihmiseltä merkitsee sitä, että nyt voidaan tunnistaa myös ne perheenjäsenet, joilla on riski sairastua samaan tautiin.

Thomas Jeffersonin yliopistossa Philadelphiassa tehdysä tutkimuksesa kehitettiin sylkinäytteseen perustuva testi, jolla sairastumisriski voitiin todeta.

Verisuoniin hitaasti kehittyvät pullistumat aiheuttavat pari prosenttia kuolemantapauksista. Ne ovat lisäksi dramaattisia sen vuoksi, että ne sattuvat usein nuorille ja terveeksi itsensä tunteville ihmisille.

Helena Kuivaniemi arvioi, että ainakin kolmasosa kaikista näistä tapauksista johtuu perinnöllisistä syistä.

Jos testin avulla todetaan, että jollakin perheenjäsenellä

on taipumus samaan tautiin, häntä kehoitetaan välttämään rasittavaa liikuntaa ja käymään säännöllisissä lääkärintarkastuksissa.

Vähintään kerran vuodessa tehdyissä tarkastuksissa tehdään muun muassa valtimosuonten ultraäänikoe, jolla selvitetään aneurysmien kehittymistä ja niitä todettaessa voidaan tehdä suonen korjausleikkaus. Varhainen toteaminen on tarpeen, koska aneurysman repeytyminen johtaa lähes aina kuolemaan.

Tutkimusta johtanut tohtori Darwin Prockop sanoo, että tämän perinnöllisen tekijän löytyminen avaa uusia näkymiä muidenkin verisuonitautien syihin.

Aiemmin tutkijat ovat arvioineet, että useimmat aortan aneurysmat johtuisivat verisuonten kalkkiutumisesta, joka heikentää suonten seinämää.

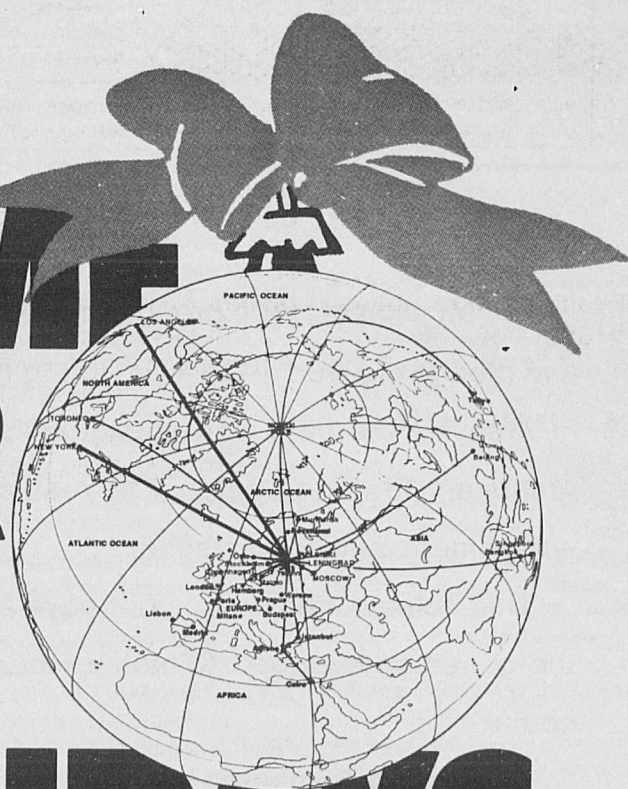
Suomalaistutkijat ovat osallistuneet näkyvästi nyt julkistettuun tutkimukseen. Tutkimusta suurelta osalta johtaneen Helena Kuivaniemen lisäksi ryhmään on kuulunut Sirpa Kontusaari Oulun yliopistosta. Thomas Jeffersonin yliopistossa vieraileva tohtori Markku Rynänen Kuopion yliopistosta tekee parhaillaan samaan aiheeseen liittyvää tutkimusta.

Tutkimus on julkaistu uusimassa Journal of Clinical Investigation -lehdessä.

Kokeissa koehenkilöiltä otettiin ihonäyte, josta erotettiin solu ja kasvatettiin sitä soluviljelmässä. Viljelmästä saatiin esille lähetti-RNA eli tiedonvälittäjä. Erilaisten käsittelyjen kautta RNA:sta saatiin esiin yksityiskohtainen geneettinen koodi.

FINNAIR is pleased to announce very special fares for Christmas

GO HOME FOR THE HOLIDAYS

Destination	Roundtrip airfares from New York		Roundtrip airfares from Los Angeles	
	Mid-week	Weekend	Mid-week	Weekend
HELSINKI	\$498	\$548	\$648	\$698
STOCKHOLM	\$468	\$518	\$668	\$718
COPENHAGEN	\$468	\$518	\$668	\$718
OSLO	\$468	\$518	\$668	\$718

Fares are for roundtrip to Helsinki economy purchase. \$16.00 U.S. departure tax and customs fee not included. Ticket issuance and payment must take place when reservations are made. Last purchase date is 11/30/90. Fares are subject to government approval and change without notice. Minimum stay is 7 days. Maximum stay is 14 days. Fares are valid for travel commencing 11/1/90 with a last travel date of 3/15/91. There are no blackout dates. Seats are limited and may not be available on all flights. Fares are non-refundable and no changes are allowed.

For more information and reservations, call your travel professional, or Finnair, 800-950-5000, in New York, 212-889-7070.

FINNAIR
Uncommon Concern for the Individual

Viron slangi liehakoi länttä

"Suomen vaikutus viron kieleen on jo nyt ollut valtava, mutta se kasvaa yhä. Tulevaa tilannetta voisi verrata suomen kielen muutoksiin 1960-luvulla, kun suomalaiset siirtyivät joukoittain Ruotsiin töihin. Nyt virolaiset tulevat Suomeen, ja kielikin muuttuu. Toistaiseksi olemme käyneet Suomessa ja Ruotsissa vain *shoppinkilla*, *shoppinkilla maailman kalleimmissa maisissa*", suomen vaikutusta viron slangiin tutkinut Mai Loog sanoo.

Viron tiedeakatemia tutkijana työskentelevä Mai Loog on laatinut kautta aikain ensimmäisen viron kielen slangisanakirjan, jonka yksityinen kustannustalo julkaisee vii-

meistään marraskuussa Tallinnassa.

Puhekieli oli pitkään kielletty tutkimusaihe Neuvostoliitossa. Mai Loogin ensimmäinen artikkeli siitä valmistui 1985, mutta julkisuuteen se pääsi vasta 1988.

"Virallisen kannan mukaan slangi oli pelkästään pikkuriikollisuuteen ja kapitalismiin kuuluva ilmiö. Virolaiset professoritkin olivat sitä mieltä, että slangia ei ollut olemassa, paitsi Suomessa.

Se, että minulla oli esittää Tallinnan koululaisilta keräämääni aineistoa, ei vaikuttanut heidän mielipiteeseensä."

"Myös toimittajakuntamme on kuulunut viron kielen puhtaustelijoihin. Tavallinen

puhekieli alkaa vasta nyt päästä tiedotusvälineisiin. Radio on tässä suhteessa edistyskellisin ja televisio taantumuksellisin."

Sen sijaan Suomen televisio on vyöryttänyt slangia Viroon: muun muassa mainokset, Spede-shown Nasse-setä, Levyraati ja Napa-kymppi kuuluvat Tallinnan katukielessä. Fennismejä syntyy ja kuolee mainostelevisioon ja yleisradion ohjelmakalenterin mukaan.

Monesti tällaiset käsitteet saavat Suomenlahden etelärannalla uuden merkityksen. Esimerkiksi *Marabou* merkitsee siellä kaunista tyttöä, ja suomalainen mainosrallatus olen *Ilona*, olen *pyöreä*, olen

Pauligin ketsuppi raikui aikanaan ruokailutottumuksista irrotettuna hyvän olon tunnukseksi. *Logarid* (ääntyy lokarit) oli yleinen käsite Tallinnassa 1980-luvun alussa, kunnes *lökärit* menivät pois muodista.

Sanat *Kinder yllätys muna* taas omistettiin lihavalle ihmiselle.

Uusi esine tuo uuden sanan

Mai Loogin slangisanakirja sisältää 7,500 hakusanaa, joista 75 prosenttia on viron omia sanavartaloita ja loput lainasanoja. Lainasanoista 39 prosenttia on englannista, 26 prosenttia suomesta, 24 prosenttia venäjistä ja loput muista kielistä.

"Huomattava on, että suomen slangisanat ovat yhtä tunnettuja kuin viron, kun taas määrällisesti lukuisimmat englannin lainasanat ovat vähemmän tunnettuja, spesialisointeempia", Mai Loog täsmentää.

"Uusi esine Suomesta tuo mukanaan uuden sanan. Venäjältä ei kai sitten ole tullut esineitä, koska sen kielestä viroon omaksutut sanat tunnetaan suppeammissa piireissä kuin suomalaisperäiset. Kiinnostavaa on, että monet venäjän lainoista liittyvät sota-aiheeseen."

"Kielikontaktit eivät elä pakko-opiskelun voimalla, vaan sisäinen halu ratkaisee. Puhekieli heijastaa yhteiskuntaa, ja slangisanakirjastani voi päätellä, että Moskova ei ole koskaan ollut virolaisnuorten pääkaupunki."

Loogin slangisanakirja etenee aiheittain, eniten puhekielen synonyymejä tuottaen aiheesta koululaisten mielikuvitusta vähiten inspiroineeseen aiheeseen. Tuotoksia aiheita ovat muun muassa: tyttö, tyhmä, poika, alkoholi, mene pois, miehen

sukuelin, humala, raha. Aiheesta työ Loog sai kaikkein vähiten puhekielen versioita.

Kapitalismin sanasto tulee

Oma kieli on ollut pitkään virolaisille keskeisimpiä kansallisen identiteetin tukipilaria.

"Jos olisin viron kielen puhtauden vaalija, minulla todella olisi syytä hermostua. Mutta enää kukaan ei hyökkää meitä vastaan, joten taistelu kirjakielen puolesta elävää puhekieltä vastaan on järjetöntä. Viron kielen täytyy saada elää ja muuttua vapaasti kuten muutkin kielet."

Vaatteisiin, tyyliin ja muotiin liittyvä slangi muuttuu nopeimmin.

Mai Loog ennustaa, että kun hän muutaman vuoden kuluttua taas kerää slangia Tallinnan koululaisilta, monet kapitalistiseen talouteen liittyvät lainasanat ovat löytäneet muotonsa virossa: ale, pankki, verot.

Useimmat englannin sanat ovat toistaiseksi kulkeutuneet Viroon Suomen kautta, mutta suorat vaikutusyhteydet lisääntyvät jatkossa parempien matkustusmahdollisuuksien myötä.

Silti Suomen ja sen kieli, suomalaiset sekä erityisesti suomalaisen miehen perikuvasta säilyttävät varmasti myös jatkossa tukevan aseman virolaisten kielessä ja mielessä.

"Viron slangissa ei ole halveksivia sanoja suomalaisista naisista. Sen sijaan sukulaiskansan miehiä kohtaan slangi on varsin avokätinen. Yksi kohteliaimpia ilmauksia on *firma*, joka tarkoittaa merkki-vaatteita myyvää suomalaista miestä."

Antti Majander
(HS)

Esimerkkejä suomen vaikutuksesta Tallinnan slangiin

suomalainen - jukka, pekka, pohjolan poika, poro, pätkä, sorsa, mehu, ugri, soomekas
tyttö - heia, hevone, kana, kummut, kyllyki, neidi
nainen - mimmmi
housut - farkut, hausut, kesad, kesakad, logarid, viikarid
alkoholi - alkar, alko
juoppo - jätkä, kännerdis, kannuamblik

oksennus - jyrjö
limsa - limmar, limppar, sprait
auto - kaara, kone, mosse
urheilu - bodaus, surfima, sukset
pipo - pibo, pivo, bibo, kypär, myssy
pelkuri - jänö-jussi
rautatieasema - juna auk
nukkua - nukumattina
tapella - turbi andma
miliisi - kytid, poliisi

The Mission of Hope brought more than \$7 million in gifts and pledges to Suomi College during the past three years.

Many of the gifts were designated for the new Finnish-American Heritage Center. The rest is for program support, endowment, and scholarships.

This achievement would not have been possible without the generous support of Finnish-Americans throughout the country.

The college thanks the Finnish-American community for its help and encouragement and salutes all Finnish-Americans for helping preserve a rich and vibrant heritage.

Suomi College
Hancock, MI 49930

Suomessa tiedustellaan

Mari Tihinen, o.s. Lähtevän-oja, synt. 5. syyskuuta 1879 Kestilässä. Muutti Yhdysvaltoihin vuonna 1902. Puoliso Jaakko Tihinen synt. 14. syyskuuta 1877 Kestilässä. Muutti Yhdysvaltoihin vuonna 1899.

Heidän poikansa Sulo valokuvattiin Louis Auerin valokuvaamossa Hancockissa, Michiganissa. Viimeisin Sulo Tihisen tiedossa oleva osoite on: Box 14, Mass., Michigan, USA.

Jonatan Halonen, synt. 8. heinäkuuta 1886 Kestilässä. Muutti Yhdysvaltoihin 1906, jossa kuoli 31.7. 1955. Hänen epäillään eläneen Detroitissa ja avioituneen Kalle Seiterin sisaren kanssa

Iika Kiviharju, synt. 5. joulukuuta 1870 Utajärvellä. Muutti Yhdysvaltoihin 1902, jossa kuoli 12.11. 1914.

Otto Kiviharju, synt. 1. lokakuuta 1891 Utajärvellä.

Kaisa Kiviharju, synt. 31.

lokakuuta 1867 Utajärvellä.

Liisa Kiviharju, synt. 24.

syyskuuta 1861 Utajärvellä.

Juho Emil Pirilä, synt. 7.

syyskuuta 1878 Utajärvellä.

Jenny Serafiina Pirilä-Johnsen, synt. 18. maaliskuuta 1881 Utajärvellä.

Anna Emilia Pirilä-Nyqvist, synt. 4. heinäkuuta 1883 Utajärvellä, kuollut 26.10. 1950 USA:ssa.

Margaretta Pirilä-Pitkänen, synt. 19. heinäkuuta 1887 Utajärvellä.

Heiki Aalto, (eli Henry Aalto), synt. 29. joulukuuta 1889 Utajärvellä.

Elvi Katariina Pirilä-Oja, synt. 30. marraskuuta 1896 Utajärvellä, muutti Yhdysvaltoihin vuonna 1913.

Edellä lueteltujen henkilöiden jälkeläisiä tai henkilöitä, jotka heistä jotain tietävät, pyydetään ottamaan yhteys Suomi-Seuraan osoitteella: PL 213, 00171 Helsinki, Finland.

Floridan kuulumisia

Pikku väläys Suomi-matkalta

Matka Ahvenanmaalle

Lähdetään nyt sitten Ahvenanmaalle.

Suomessa asuessamme pääsimme koko perhe lasten loma-aikoina mukaan mieheni työmatkoille eri puolille Suomea.

Monta kertaa kävimme Ahvenanmaalla ja silloin saimme lähemmin tutustua tuohon kauniiseen saaristoon, joka muotoutuu 6000 saaresta. Sijaintinsa vuoksi kevät ja kesä tulevat sinne varhemmin ja valko- ja sinivuokot ovat kooltaan paljon suurempia kuin manner-Suomessa.

Työnantajan tarjoama asunto oli varmaankin saariston korkeimmalla kohdalla, sillä sieltä avautuivat upeat saaristonäkymät joka puolelle. Siellä todella oli uskomattoman kaunista. Tuomi-puiden kukinta-aikaan tuoksut ja näkymät aivan huumasivat ihmisielen. Uimavedet ovat puhtaan kirkkaat.

Ahvenanmaan pääkaupunki ja samalla ainut kaupunki on Marianhamina. Keisari Aleksanteri II perusti Marianhaminan ja nimesi sen vaimonsa Marian mukaan vuonna 1861.

Kaupunki on huvilakaupunki, jota rumentaa vain muutama laatikkomainen kerrostalo. Päivälehdessä luin, että asutuspula on siellä kova ja rakennusmaan vähyydestä johtuen on rakennettava lisää näitä kerrostaloja. Vihreä puistokaupungin ilme halutaan kuitenkin säilyttää.

Se on todella vihreä ja valankin keväällä lehmuspuiden hento vihreys on koko kaupungin yllä. Vanhat hyvin huolletut, puuleikkauksin somistetut puutalot erivärisään ovat silmiä hivelevä näky.

Turistit valtaavat majoituspaikat kesäaikana ja vilkasta kauppaa käydään silloin englanninkielellä, joka on ensimmäinen vieras kieli kouluissa.

Totta kyllä, ruotsin ja englannin kielellä siellä tulee parhaimminkin palvelluksi.

Autojen paljous on ongelma niemeen rakennetussa kaupungissa.

Merenkulku on kaupungin tärkein ja tuottavin elinkeino. Runsas neljännes Suomen kauppalaivastosta on kotoinen Marianhaminasta.

Ahvenanmaalla on oma lippu, joka on muuten samanlainen kuin Ruotsin lippu, sini-

nen, jossa keltainen risti, mutta sen keltaisen ristin sisällä on vielä punainen risti. Eli värit sini, kelta, punainen.

Kouluissa opetus tapahtuu ruotsin kielellä ja niin kuin jo aiemmin mainitsin ensimmäinen vieras kieli on englanti, jota luetaan kolmannelta luokalta lähtien. Suomen opiskelun voi aloittaa viidenneltä luokalta, pakolliseksi se tulee vasta lukioluokilla.

Itsehallintolaki turvaa sen, että Ahvenanmaa säilyy myös tulevaisuudessa ahvenanmaalaisten omistuksessa. Tämä taataan kotiseutuoikeudella, joka annetaan Suomen kansalaiselle vasta sitten, kun hän on asunut saarella yhtäjaksoisesti viisi vuotta ja ahvenanmaalainen menettää ääni- ja kotiseutuoikeutensa, jos hän asuu muualla yli viisivuotta.

Asukaslukuun nähden (noin 26,000) saarella on enemmän poliiseja kuin manner-Suomessa. Tämä ei ole merkki siitä, että siellä olisi enemmän rikollisuutta, vaan se johtuu jatkuavasta turismin lisääntymisestä ja saariston haja-asutuksesta.

Ahvenanmaa on kyennyt säi-

lyttämään kielensä ja kulttuurin ja kohottamaan ihmisten elintason korkeaksi johtuen juuri tuosta itsehallintojärjestelmästä, joka on taattu Suomen perustuslaissa.

Ahvenanmaan maakuntapäivätalon istuntosalin seinällä ovat kaikkien Pohjoismaiden, Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin liput. Maakunnan nykyinen itsehallintolaki on peräisin vuodelta 1951.

Maakuntapäivät vahvistavat budjetin, joka on samanlainen kuin mantereella ja rahoja voidaan käyttää vain määrättyihin tarkoituksiin. Ahvenanmaa on demilitarisoitu alue, mikä tarkoittaa, ettei sen parhaimminkin Suomen kuin minkään muunkaan maan sotilailla tai sota-aluksilla ole sinne asiaa.

Soitin Ahvenanmaalta kotiin ja täällä talvensa viettävälle ystävättärelleeni Klara Rundbergille ja hän kertoi, että tätä oikeuttaan ahvenanmaalaiset vaalivat jopa niin tarkkaan, että Suomen merivoimien kiinnittyminen saa aikaan valtavan haloon lehdistössä ja keskusteluissa.

Ystävättäreltäni varmistin myös asian, joka tuntuu uskomattomalta. Ahvenanmaalais-

jatkuu sivulla 6

Finnish-American Rest Home, Inc.
1800 SOUTH DRIVE, LAKE WORTH, FLORIDA 33461-6199

Marrask. 8, 1990

Kuluneella viikolla olemme viettäneet aivan erityistä elämän ja musiikin juhlaa. Meille on tarjottu toinen toistaan viihdyttävämpiä musiikkihetkiä kodissamme.

Maanantain kahvikonserttia kiitettiin kilvan. Tiistaisen yhteislauluohjelmamme jälkeen saimme vielä kuulla Varsinais-Suomen puhallinorkesterin upeita esityksiä poikein vieraillessa täällä.

Keskiviikkona saapui Karelia kuoro ja viehättävä kansantanssiryhmä Helsingistä tuoden asukkaittemme iloksi sekä silmän että korvan ruokaa.

Saimme myös itse esiintyä yhteislaulujohtajan Sampo Sovijärven johdolla. Voitte arvata, että laulu raikui.

Perjantain hartaushetkessä puhujana vieraili Martin Seppälä Inkerinmaalta ja säestyksestä vastasi Bertha

Penttilä.

Lauantaina taas Annan Majassa kahviaisten yhteydessä vieraili meitä viihdyttävässä Haminan Naislaulajat todella hienolla konsertilla, jossa esiintyi myös lausuntataidetta esittävä Kaija Arvo. Yksinlaulua esitti Leila Kilpinen.

Vielä iltapäivällä ruokasalis- esiintyivät Tiilat ja Peliman- nit hanureineen.

Teille kaikille kauneimmat kiitoksemme koko suuren perheemme puolesta. Toivomme Teille menestyksellistä jatkoa rakkauden työssänne, jota tällä tavoin teette synnyinmaanne ja meidän amerikkalais-suomalaisien hyväksi. Onnellista kotimaan matkaa ja kiitokset käynnistänne!

Huom! Lepokodin Ystävien myyjäiset ovat lauantaina, 17 pv. Annan Majassa, ja veripankki-auto on paikalla. Tervetuloa ostoksille ja verenluovutukseen.

Lepokotitereveisin
Elina Kuronen

ACE HARDWARE

1212 Lantana Rd.
Lantana, Florida 33460

"We stock sauna heaters"

Puh. 585-0247

Lepokotiyhdistyksen kuulumisia

Lepokotiyhdistyksen vuosikokous oli lokak. 10. p:nä Annan Majassa. Kokous todettiin lailliseksi, sillä jäseniä oli paikalla 209 ja 20 valtakirjaa.

Sisään tultua jaettiin kaikille raportit, että jokainen sai tarkistaa paperit jo ennen kokouksen alkua. Ja tietysti myös kahvi hyvien viinereiden kanssa maistui hyvältä.

Sihteeri Aulis Aho luki edellisen vuosikokouksen pöytäkirjan, joka hyväksyttiin. Luettiin pienet sääntöjen muutokset, jotka jäsenistö hyväksyi. Tilit oli tarkastanut Lovelace Roby Company, jotka hyväksyttiin. Samoin hyväksyttiin rahastonhoitajan raportti.

Jäsenkirjurin raportti huhtikuun 27. -lokakuun 25 päivinä 1990:

Lahjoituksia ...	\$93,152.64
Kallein rahasto ...	\$7,084.00
Jäsenmaksuja ...	\$6,420.00
Kukkarahalahjoituksia	\$853.75
Yhteensä	\$112,466.03
Yhteenveto 10.27.1989 - 10.25. 1990	
Lahjoituksia ...	\$109,150.97
Kallein rahasto ...	\$15,171.08
Jäsenmaksuja ...	\$15,810.00
Kukkarahalahjoituksia	\$6,509.64
Lahjalipas	\$1,891.30
Yhteensä	\$148,532.99

Uusia jäseniä on kertomusvuodella liittynyt mukaan 25. Samaan aikaan kuoleman kautta jäsenyydestä poistunut 30. Kokonaisjäsenmäärä on 1,242, viimeinen joukseva jäsennumero on 2,397.

Sulo Vitikainen selosti rakennuskomitean raporttia. Hän mainitsi, että keittiö on saatu uusittua ja on tehty jatkuvasti korjauksia. Pesulassa on jouduttu tekemään pieniä muutoksia ja korjauksia.

Ms. Mäki Veripankin puolesta sanoi, että kesällä ei ole ollut paljon luovuttajia, mutta toivoo Ystävien myyjäisten aikana marraskuun 17 päivänä ja joulukuun 15 päivänä saapuvan luovuttajia. Mainittuina päivinä on Veripankin auto Lepokodilla Annan Majan edessä jo kello 8 aamulla.

Maila Andersson Auttavien käsien puolesta sanoi, että ryhmä tekee kovasti töitä, ompelee ja korjaa vaatteita, laittaa hiuksia, ja leikkaa kynsiä. Vuoden mittaan on tullut heille satoja työtunteja.

Matonkutojista Taimi Rissanen mainitsi, että kolmet kangaspuut ovat jatkuvasti käytössä, ja mattoja tulee joka päivä useita kappaleita.

Margaret Jonston antoi Ystävien raportin, josta ilmeni, että Ystävät ovat antaneet vuoden aikana Lepokodille 18,500 dollaria. Summa on kertynyt lahjoituksista ja erilaisista hankinnoista.

Liisa Bertell mainitsi myös muista vapaaehtoisista, jotka käyvät jakamassa kahvia, tarjoilemassa ja auttamassa ulkoilussa. Heille myös kuuluu suuri kiitos!

Kokous oli erittäin yksimielinen ja rakentava, josta kiitos kaikille mukanaolijoille.

Lepokodin terveisin
Minna Vilen

Huomioikaa! Lepokodin Ystävien myyjäiset ovat **marraskuun 17** - eikä marraskuun 10 päivää, kuten oli aikaisemmin ilmoitettu. Tulkaa kaikki hyville ostoksille ja tapaamaan tuttaviani. Samalla saa juoda kupin kuumaa kahvia hyvien leivonnaisten kera.

Sama

114 uutta tilausta

Raivaajan 85-vuotisjuhla-vuoden merkeissä julistettu uusien tilaajien hankkimiskampanja on tähän mennessä tuonut 114 uutta tilaajaa.

Saavutus on hyvä, mutta emme ole vielä lähelläkään päämääräämme - 850 uutta tilaajaa. Siis, aika herätä kaikkien matti-myöhisten ja hankkia edes yksi uusi tilaaja ennen juhla-vuoden päättymistä.

Kiitos kaikille niille, jotka ovat auttaneet hankkimalla uusia tilaajia! Toivottavasti muut lukijat seuraavat esimerkkiämme.

Muistatthän, että kaikkien niiden kesken, jotka hankkivat uusia tilaajia, arvomme vuoden viimeisenä päivänä \$200, \$100 ja \$50 rahapalkinnot. Itselleen lehden tilaava uusi lukija pääsee myös osalliseksi arpajaisvoitoista. Siis, kaikki mukaan kasvattamaan Raivaajan tilaajakuntaa!

knollwood groves

Hedelmäpakkauksia - kauniita hedelmäkoreja
Tilauksia täytetään pyydettyäessä
10 eri laatua olevia sitrus-hedelmiä
Lahjatarvikauppa, jossa yli 1000 valikoimaa

Avoimna maanantaista lauantaihin 9 ap. - 5:30 ip.

8053 Lawrence Road

Yksi maili etelään Hypoluxo tieltä

Boynton Beach, Florida 33436 - Puh. (305) 734-4800

American Finnish Tourist Club

301 Central Blvd.

Lantana, Fla.

Joka sunnuntai ohjelmalta tai konsertti ja tanssia lopuksi.

Joka lauantai koko illan tanssit eri seurojen järjestämänä.

Ilmastoitu haali, hyvä musiikki, iloinen ystävien seura! Torstaina ja sunnuntaina klo 12 haali avoinna pelejä ja seurustelua varten. Ravintola avoinna ohjelma- ja tanssi-iltoina. Tarjotaan kahvia, voileipiä ja riisipuuroa hedelmäkkeitön kera ym.

Tervetuloa Turistiklubille!

Aura Seuran syystoimintaa

Aura seuralla toimitaan edelleen syksystä huolimatta. Seuran talo on saatu kunnostettua yhteistyön avulla sekä sisältä että ulkoa.

Eraanä kauniina lauantaina kokoontui toistakymmentä Aura seuran miestä ja naista tosi talkoihin, tällä kertaa maalamaan talon ulkoseinät ja korjaamaan lattiaa.

Talon alla olevassa puolen metrin tilassa yömivät miehet työskentelivät lattiahirsien välissä varmistaen lahonneet osat uusilla lankuilla.

Siinä missä miehet kiipesivät seinille maalamaan, kiipesivät naisetkin, ja komea on nyt katsella taloa sekä sisä- että ulkopuolelta. Myös uusi sähköistetty kuumavesisäiliö on asennettu.

Työn jälkeen nautittiin Aino Williamsin ja Ester Jalkasen valmistamasta kunnan liha-keitosta ja vielä kahvitarjoilusta.

Halloween-tanssit pidettiin lokakuun lopulla ja siitä muodostuikin hilpeä ilta. Suurin osa läsnäolleista oli pukeutunut mitä mielikuvituksellisimpiin asuihin, ja se teki illasta erikoisen hauskan.

Andersonin veljekset soittivat musiikin ja lattialla nähtiin mitä ihmeellisimpiä luomuksia valssien ja jenkkien tahdissa.

Tuomarit valitsivat Eila ja Herb Silanderin ensimmäisen palkinnon sijalle. He olivat "Big Bird'n ja lintutähystäjän asuisaan tosi hilpeä näky.

Toisen palkinnon saivat aidoista Vikingin pukineistaan Roy Rautio ja Eileen Fritz ja kolmannen Jaakko Huhta hurjan sarvipään luomuksestaan.

Lapsiakin oli paikalla ja heistä sai ensimmäisen palkinnon lääkärinä esiintynyt, aina stetoskooppia myöten varustautunut Ryan Lisee Voluntownista.

Vaivannäkö ei mene koskaan hukkaan Aura seuran Halloween-illan suhteen. Aikuisetkin saavat tilaisuuden rentoutua, näyttää kekseliäisyyttään ja pitää hauskaa. Yhteisestä traditiosta sitten nautitaan täkäläisen tavan mukaan.

Marraskuun 5 pv:n kokouk-

MATKA...
jatkoa sivulta 5

ten nuorten miesten ei tarvitse suorittaa asepalvelusta. Eikö tästä herääkin kysymys, että kuka sitten puolustaa näitä rantoja jos tarve vaatisi, manner-suomalaisetko?

Kyselin lisää ja sain kuulla, että verot maksetaan Suomeen, mutta sinne jää vaan puoli prosenttia, muun he saavat takaisin.

Hän kertoi myös, että päätäjiä ja asukkaita huolestuttavat saarten nuorisongelmat, rikollisuus ja alkoholin väärinkäyttö.

Jo aivan nuorena tyttönä luin jostakin kirjasta, että Åland eli suomeksi Ahvenanmaa sai nimensä siitä, kun Ruotsin vallan aikana ruotsalaislaiva teki haaksirikon ja siinä laivassa sattui olemaan mukana Ruotsin silloinen prinsessa (en muista nimeä enää), joka ensimmäisenä vedessä polskuttelevista näki maata ja huusi hengenhädässä, *Åland* eli vapaasti suomennettuna oomaata.

Lisättäköön tähän loppuun vielä, että jos ruotsalainen muuttaa Ahvenanmaalle, niin hänen täytyy saada ensin Suomen kansalaisuus ennen kuin hän saa Ahvenanmaan kotiseutuoikeuden. Kotiseutuoikeus antaa oikeuden äänestää ja olla ehdolla vaaleissa sekä antaa myös oikeuden omistaa maata.

Niin kuin kaikki tiedämme Suomessa on kaksi virallista kieltä suomi ja ruotsi. Molem-

Auran väkeä talkootamineissaan.

Kuva: Anja Laurila

sessä päätettiin joulujuhlasta, joka pidetään sunnuntaina 9.

milla on sama oikeudellinen asema.

on huolehtinut aikanaan siitä, että myös vähemmistö kieli-ryhmän on mahdollista saada koulutus korkeakouluopinto- ja myöten omalla äidinkiellään, niin myös kaikki valtion antamat palvelut. Kaikki kaa- vakkeet ovat virastoissa kaksikielisiä.

Suomessa on yli 450 kuntaa, joista ruotsinkielisiä 27 ja kaksikielisiä 14. Ruotsalaisia on tätänykyä kuusi prosenttia väestöstä.

Kahdestasadasta eduskuntapaikasta Suomen ruotsalaisilla on 12 paikkaa. Suurin osa Suomen väestöstä ymmärtää, että monikansainen kulttuuri on rikkaus ja vain aniharvoin tapahtuu mitään kielellisiä välikohtauksia ja nekin ovat yksittäisiä tapauksia. Meille suomalaisille ruotsin kieli avaa ovet muuhun pohjolaan ja auttaa myös oppimaan muita kieliä.

Maila Andersson

DANIELSON OIL CO.

ATLANTIC Polttoöljyä
Recapping

Commerce Ave.
DANIELSON, CT.

**Suomen
Pääkonsulinvirasto**

380 Madison Avenue
24th floor
New York, NY 10017
Puh. 212-573-6007
Telefax 212-573-6310
Telex 14-9515

Vientikeskus

Toimii samassa osoitteessa
Puh. 212-808-9721
Telefax 212-370-2863
Telex 212-370-2863

THE FINLANDIA FOUNDATION
Metropolitan Chapter, Inc.

Meetings every 2nd Friday of
the month, from Oct. through May

593 Park Ave. at 64th St. NYC
P.O. Box 2590

GRAND CENTRAL STATION
New York, N.Y. 10017

Connecticut

TAPAHTUMAKALENTERI

Jouluk. 2. p:nä - FAHS:n Suomen itsenäisyyspäiväjuhla, minkä ohjelmassa on Jean Sibeliuksen musiikki hänen syntymänsä 125-vuotisuuden kunniaksi.

Professori William Hoglund, Storrsista, toimii juhlapuhujana.

Tilaisuus alkaa klo 1 iltapäivällä ja pitopaikkana on Finnish Hall, Rt. 169, Canterbury. Kahvitarjoilu ja vapaa pääsy.

Jouluk. 3. p:nä - Aura Seuran kuukausikokous klo 7:30 illalla Aura Haalilla Voluntownissa.

Jouluk. 6. p:nä - FAHS:n kuukausikokous klo 6:00 illalla. Kokousta seuraa "Pot luck" pikkujoulu.

Jouluk. 9. p:nä - Joulujuhla Aura Haalilla Voluntownissa klo 3 iltapäivällä.

Imatra Seura

740-40 St. Brooklyn, N.Y. 11232
Puhelin 718-438-9426

Veikko Laiho, puh.joht.

SAUNA TILAUKSESTA

"Syvällä surulla ja kaipauksella ilmoitan, että
rakas aviopuolisoni

Tauno Kalervo Palo (Palonpää)

Syntynyt Ulvilassa Suomessa helmik. 6, 1916
pääsi ikuisen lepoon perjantaina, 12. lokak. 1990
Churman Village Lepokodissa, Newark, Delaware
oltuaan siellä vain puoli vuotta.

"Kaipaamaan jäivät lähinnä vaimo Viola
ja lapset Roy, Shirley ja Carolyn
ja Shirley'n lapset Rachel ja Bill
ja Taunon sisko Lahja Juhola Suomessa
sekä ystäviä ja sukulaisia täällä ja Suomessa.

"Kiitos kaikille suruun osanotosta
korteilla, kukilla ja muilla lahjoituksilla.

"Lepää rauhassa, rakkaamme

"Fond memories lighten our sorrow
and comfort us through each tomorrow

Vaimo Viola Pollari Palo

The Robert H.

Auchmoody Funeral Homes

Main Street Fishkill, N.Y. Tel. 896-6166

TILLINGHAST - Hautaustoimisto

Danielson, Conn.
Tel. 774-3284

Central Village
Tel. 564-2147

EDW. C. HALVORSEN, INC.

FUNERAL DIRECTORS

5310 Eighth Avenue, Brooklyn, N.Y. 11220

In continuous service to the community since 1849

Ituja tarjolla

Liisa A. Liedes

"Hän sanoi heille: 'Heittäkää verkko oikealle puolelle venhettä, niin saatte'. He heittivät verkon, mutta eivät jaksaneet vetää sitä ylös kalojen paljouden tähden." (Joh. 21:6)

Lokakuun loppupuolella olin eräässä mielenkiintoisessa tapahtumassa. Olin mukana siikakalastuksessa. Tämä tapahtui Ontarion Timminsin lähellä. En itse kyllä kalastanut, sillä eihän minulla ollut edes virallista lupaa. Mutta eräs uskovaanin pariskunta päätti lähteä eräänä päivänä kalastamaan siikoja - savustusta varten - täydentääkseen ruokavarastoaan. Minä lähdin mukaan. En ole koskaan ennen nähnyt miten siikoja kalastellaan.

Ajoimme jokseenkin pitkän matkan Timminsin etelään päin, erään nopeasti juoksevan virran ääreen, kosken yläpuolelle. Kuljimme kantomukset mukamme kapeaa ja jyrkkää rantapolkua kalastuspaikalle. Puusta tehtyjä telineitä oli asetettu jokseenkin lyhyen välimatkan päähän toisistaan rannalle. Niiden päällä oli pitkiä, tukevia, ja kuorittuja seipäitä. Katselin kiinnostuneena, kuinka ystä-

väni asettivat nelikulmaisen, aika laajaa aluetta kattavan verkon riippumaan parin seipään nokkaan. Sitten nämä verkot laskettiin kauaksi veteen, ja pudotettiin pohjaan saakka.

Minä sain opetusta siikakalastuksesta. Näköjään ne juoksevat juuri tähän aikaan vastavirtaan, ja aina muutama tarttuu pohjassa olevaan verkkoon. Verkot nostetaan aika ajoittain tarkastettaviksi. Aina silloin tällöin kala on joutunut kiinni. Verkko vedetään (varovasti) kuivalle maalle, kala irroitetaan ja otetaan säilöön. Kaikkein kummallisinta tässä kalastuksessa on se, että se tapahtuu pimeässä. Paras siikakalastus tapahtuu vasta sitten, kun tulee pimeä.

Mielenkiinnolla seurasin tätä touhua, ja hoitelin rantakivien väliin rakennettua nuotiota. Tarvittiin lämpöä, sillä lokakuun illat ovat jo aikalailla kylmiä Ontarion virtojen varilla.

Minulla oli aikaa ajatella. Pyhä Henki opetti muutamia asioita ihmisten kalastuksesta. Ensinnäkin, se on vaivannäköä. Ei mitään todella arvokasta saada aikaan ilman vaivannäköä. Ei siikoja, eikä sieluja! Toiseksi, se vaatii kärsivällisyyttä. Ei ole sanottu, että joka kerta kun heittää verkkonsa kuohuvaan virtaan, se tuottaisi tuloksia.

Usein siikaverkot olivat tyhjiä. Samoin me, jotka "kalastalemmme" sieluja Jeesuksen nimessä ja Jeesuksen voimassa, samoin mekin usein saamme nostaa verkkomme tyhjiä.

nä. Kärsivällisyys kasvaa tässä työssä. Ja sitten, onhan sitä saalistakin aina joskus! Kolmanneksi, kalastuksessa tarvitaan taidollisuutta. Jos oikein hurjasti reuhkii verkkoa nostessa ylös, kala pääsee karkuun. Verkot tulee laskea veteen taitavasti.

Kaikkein oudoin opetus, jonka sain siikakalastustapahtuman yhteydessä oli tämä, että kalaa kolautettiin päähän (tai siihen suuntaan) puisella kalikalla heti ylösoton jälkeen! Mitä tällä on tekemistä hengellisten asioiden kanssa, ajattelin ensin. Sitten Pyhä Henki opetti. Näin tapahtuu ihmisellekin. Ihmisen "vanha Aatu" täytyy kuolla, kun ihmisen siirtyy pimeyden valtakunnasta kirkkauden valtakuntaan. Se vanha liha ei peritavastan valtakuntaa: se ei ole kelvollinen. Kun Jumalan voima "kolauttaa" ihmistä, hän joutuu kuolemaan, ja uudestisyntymään Pyhästä Hengestä, ylhäältä, ollakseen kelvollinen Jumalalle. Ei siitä olisi ollut ystävilleni mitään hyötyä, jos se olisi säilynyt elävänä - sitä ei olisi voitu savustaa, ei syödä. Sen täytyi kuolla tullakseen ravinnoksi. Näin meidän oma MINÄME täytyy kuolla, jotta JUMALAN UUSI ELÄMÄ MEISSÄ TULISI RAVINNOKSI lähimmäisillemme.

Sain muutakin opetusta tästä mielenkiintoisesta kalastusreissusta. Esimerkiksi niin kuin siika-kalat juoksevat pimeässä, niin myös ihminen, luonnollisessa tilassaan, "juoksee" pimeässä. Noustakseen ylös kuohuvasta synnin virrasta, hän tarvitsee Jumalan apua. Jeesus on lähettänyt KAIKKI OMANS KALASTA-MAAN sieluja. Uskovainen ystäväni, oletko kalastellut?

Kuolleita

Albert A. Koski

TEMPLETON, MA - Albert A. Koski, 86, 23 Walnut St., Baldwinville, kuoli marrask. 8, 1990 Henry Heywood Memorial sairaalassa sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt Suomessa Victor ja Maria (Tanner) Kosken poikana ja saapui Yhdysvaltoihin 1904 asuen suurimman osan elämästään Templetonista.

Edesmennyt työskenteli tarkastajana entisessä Heywood-Wakefield Co.:ssa ennen kuin jäi eläkkeelle useita vuosia sitten. Hän palveli toisessa maailmansodassa.

Koski oli tunnettu muusikko kotipaikkakunnallaan. Hän kuului Finnish American Club of Saima seuraan.

Kaipaamaan jäi vaimo Alvar J. Koski, Gardner; siskot Aili Kliskey, Gardner, Elsie Smith, Baldwinville ja Sylvia Erickson, Otto River; sekä useita sisarusten lapsia. Hänen ensimmäinen vaimonsa Marianne (LaRoche) Koski kuoli useita vuosia sitten, toinen vaimo Elizabeth (Flagg) Koski kuoli 1985.

Hautaaminen tapahtui hiljaisuudessa. Vainaja haudattiin Greenlawn hautausmaahan Baldwinvillessä.

Sarah Hill

ATHOL, MA - Sarah V. (Mandel) Hill, 84, Quabbin Convalescent Center, kuoli marrask. 6, 1990 pitkän sairauden murtamana.

Hän oli syntynyt marrask. 25, 1906 Laihialla Suomessa John ja Sandra (Kauppi) Mandelin tyttärenä.

Edesmennyt työskenteli Simonsin, Johnsonin ja Dillonin perheiden kodinhoitajana.

Kaipaamaan jäi sisko Aune Raatikainen Fitchburgissa; ja kolme sisarusten lasta.

Hautajaiset pidettiin Westerly, RI:ssa.

Arvid Nurme

CHAPLIN, CT - Arvid Nurme, 78, kuoli syysk. 22 p:nä 1990 Canterburyssä saatuaan sydänkohtauksen autoa ajaessaan.

Hän oli syntynyt heinäk. 25 p:nä 1912 Worcester, MA:ssa.

Hän asui Norwalkissa, muuttaen Chapliniin 13 vuotta sitten eläkepäiviään viettämään. Hän oli työnjohtajana monet vuodet Ray Proof Corp.:ssa Norwalkissa.

Hän kuului Carpenters Union Local 210:een Norwalkissa ja Finnish American Heritage Societyyn Canterburyssä. Vaimonsa Kathleen (Taimi) kuoli tämän vuoden tammi-kuussa.

Kaipaamaan jäi vaimo Raymond Nurme perheineen.

Hautaustoimitus pidettiin Potter Funeral Home, 456 Jackson St. Willimantic, Ct.

Pastori John Smith piti toimituksen. Arvidin hyvä ystävä ja naapuri Burt Gunn muisti vainajaa kauniin sanoin. Hannu Mäkipuro lauloi herkästi, häntä säesti Mark Mäkipuro.

Vainaja haudattiin South Chaplin hautausmaahan.

Faye Hutney

WEST BABYLON, NY - Faye (Fanny Puutonen) Hutney, 74, kuoli lokak. 8, 1990. Hänen aviomiehensä oli edesmennyt Charles Hutney.

Hän oli syntynyt maalisk. 20, 1906 Seinäjoella Suomessa.

Kaipaamaan jäi kolme tytärtä, Deanna Miller, Judith Centner ja Ilona Piccininni, kaikki West Babylonissa; viisi lastenlasta ja yksi lapsenlapsen lapsi.

Esther LaBombard

FITCHBURG, MA - Esther L. (Alitalo) LaBombard, 87, 156 Sanborn St., kuoli marrask. 9, 1990 kotonaan sairauden murtamana. Hän oli vuonna 1941 kuolleen Nelson J. LaBombardin leski.

Hän oli syntynyt syysk. 15, 1903 West Barnstablella Victor ja Aina (Perä) Alitalon tyttärenä ja asui Fitchburgissa vuodesta 1913.

Edesmennyt kuului Fitchburgin Suomalaiseen Kultaisen län Kerhoon. Hän oli "Gold Star" äiti.

Kaipaamaan jäi neljä poikaa, Charles P. LaBombard Fitchburgissa, jonka luona hän asui, Paul A. West Hartford, CT, Nelson J. Kansas City, MO ja Richard M. Phoenix, AZ; vaimo Charles Alitalo, Fort Lauderdale, FL; 15 lastenlasta ja 16 lastenlasten lasta.

Hautaustoimisto Sawyer-Miller, 129 Elm St., huolehti hautauksesta.

Hautaaminen tapahtui Forest Hill hautausmaahan.

KESKUSTASSA SIAITSEVA

FRANK H. MILES COMPANY

1158 Main St., Holden, MA
Hautatoimituksia vuodesta 1896

May Funeral Service

HAUTAUSTOIMISTO

RUSSELL W. MAY
Palvelusta Norwoodille ja ympäristölle
85 Nichols St., Norwood, MA
Puhelin: 762-1509

MOORCROFT HAUTAUSTOIMISTO

31 Myrtle Ave. Fitchburg, MA
Puh. 343-7137

Ystävällinen palvelu

PARKKAUSPAIKKA

Richard C. Moorcroft
Stephen R. Moorcroft

Smith Funeral Home, Inc.

Elden E. Bjurling
Steven A. Palmer
Directors
69 Vernon St., Gardner, MA
Tel. 632-0377

Newton-Bartlett HAUTAUSTOIMISTO

Tel. (603) 863-2113
42 Main St., Newport, N.H.

BOSK FUNERAL HOME

85 BLOSSOM ST., FITCHBURG, MA TEL. 342-3635

Serving All Faiths

FUNERALS • CREMATIONS • REMOVALS
Services Within Your Means
Local or Distant

Our convenient location,
easily accessible from
all parts of city and
suburban towns.
Ground Level Entrance

AMPLE OFF STREET AREA FOR PARKING
IN COMPLIANCE WITH FTC

NORDGREN

HAUTAUSTOIMISTO

300 Lincoln Street, Worcester, Mass.
Puhelin 852-2161

ARTHUR A. NORDGREN

SAWYER-MILLER FUNERAL HOMES

129 ELM ST., FITCHBURG
Howard J. Miller, Director Phone All Branches 345-6778

The Finnish-American

RAIVAAJA

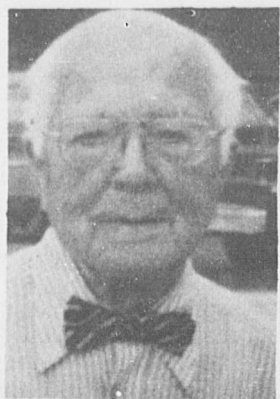
Sävele Syrjälä Day

FITCHBURG, MA - Sävele Syrjälä, retired journalist and former editor-in-chief of the RAIVAAJA, will be honored by the Finnish Cultural Center at Fitchburg State College for his outstanding work in a variety of areas related to Finnish-Americans and their heritage, on Sunday, November 18, 2:00 p.m., at the Kaleva Home, 107 Mechanic Street.

Mr. Syrjälä was the founder and first president of Finlandia Foundation Boston Chapter and served as a trustee on the National Chapter.

He was an untiring worker for causes, such as Finnish relief, the Finnish-American League for Democracy, and cooperatives. Also, popular as a lecturer and writer. He authored a *History of the United Cooperative Society in Fitchburg*.

These are but a few of his endeavors.

Sävele Syrjälä

The late President Urho K. Kekkonen bestowed the insignia of Knight First Class of the Order of the Lion of Finland to Mr. Syrjälä in 1971.

Ten years later the Finlandia Foundation Boston Chapter honored him for his contributions to Finnish American affairs and he was elevated to Commander in the Order of Lions of Finland by the Honorable Leonard Kopelman, honorary Finnish Consul in Boston.

Finnish Consul Edwin E. Kaarela will be the speaker at the recognition program.

Other program will include vocal selections by Mimmi Hartiala-Sloan and her husband, James Sloan, of Harvard. They are well-known vocalists and active participants in the Boston Finlandia Foundation.

Violin selections by 11-year-old Alicia Arnold of Lunenburg will be a special treat. Alicia, who also plays the oboe and flute, has played in the Worcester Youth Symphony Orchestra for three years.

Typically Finnish accordion selections will be provided by Veikko Honkala of Ashby.

There will be an opportunity to greet Mr. Syrjälä, who celebrated his 88th birthday last month, on this special day.

Coffee and goodie will be enjoyed at the close of the festivities.

Everyone welcome.

Toini Laakso

To Finland in 1992!

ROOTS IN FINLAND 1992 is what the Finns are calling their "Homecoming Year". In 1992, Finland is also celebrating the 75th anniversary of her national independence. ROOTS IN FINLAND/Juuret Suomessa signifies a year-long chain of happenings intended to enable Finns living abroad to find their family roots, strengthen their ties to the Old Country, learn about the achievements present-day Finland, enjoy the nation's cultural offerings, and make a personal appearance at the celebrations. The ROOTS IN FINLAND 1992 program includes happenings connected with various sports, hobbies, vocational interests, cultural activities and scientific pursuits.

The population of Finland in 1988 was 4,950,000.

Finnish emigrants and their progeny live all over the globe:

- 616,000 in the U.S.A.
- 450,000 in Sweden
- 91,000 in Canada
- 77,000 in the Soviet Union
- 45,000 in different parts of Europe
- 17,000 in Australia
- 6,000 in other countries

The total count is about 6,250,000. We hope to see as many expatriate Finns as possible taking part in the celebrations of the 75th anniversary of Finland's independence and her achievements as a free nation!

ROOTS IN FINLAND 1992 welcome everybody of Finnish descent living abroad and all friends of Finland to the Old Country that year!

TARGETS

The ROOTS IN FINLAND project is intended to:

- welcome expatriate Finns, with their families and friends, to Finland in 1992
- promote travel for the purpose of visiting relatives
- offer people of Finnish descent living abroad a chance to find their family roots
- arrange happenings in Finland likely to interest expatriate Finns
- make available up-to-date information to expatriates planning to return about job opportunities, social security, housing conditions, etc.
- update other information about the country for the benefit of visitors from abroad

fit of visitors from abroad

- assist Finns and Finnish enterprises establish themselves in the international business arena with the aid of expatriate Finnish contacts
- offer expatriates special "Finland packages", meaning price cuts and other benefits while visiting the Old Country
- organize a network of expatriates representing different fields of endeavor, a sort of international "club", the members of which will regularly receive fresh news and other information about Finland
- establish a meeting place where expatriates and Finns living in the old homeland can put their heads together

IMPLEMENTATION

Implementing the ROOTS IN FINLAND 1992 project calls for extensive collaboration. The project needs the support of many different quarters.

ROOTS IN FINLAND 1992 welcomes the participation of all interested both abroad and in Finland.

Joining in the organization of the ROOTS IN FINLAND chain of events are, for example, Suomi-Seura/Finland Society, the Finnish Tourist Board, Finnair, the Ministry of Education, the Hotel and Restaurant Council, the Church Center of Foreign Affairs, the Finnish Broadcasting Company, the National Board of Antiquities, Finnfacts and the travel agencies.

EVENTS

The year's main event is a Grand Festival to be held at the beginning of August.

The series of happenings is growing day by day. At the very beginning of the project, the program includes, for example, the following:

Searching for roots:

- genealogical services and genealogical fairs in various localities

- National folklore festivals and a seminar on emigration

Sports:

- international training of youth organization leaders, and the Pesäpallo World Cup
- junior soccer football tournament
- various athletic events in different parts of Finland

Avocations:

- folk music festivals, with Finnish folk dancers from abroad performing

nish folk dancers from abroad performing

- courses in folk-dance coaching for expatriate Finns
- music seminar planned to be held in connection with youth and world music festivals

- world premiere of an opera dealing with the theme of emigration

- visits to the Pasila radio and TV center

- special Radio Finland programs for Finns living abroad, year-long broadcasts

- events and courses organized in the spirit of the conservation of nature

Vocations:

- architecture seminar
- agricultural fairs
- meeting of expatriate Finnish journalists
- world conference of Suomi-school teachers
- meeting of representatives of central Finnish emigrant federations

Culture:

- The so-called Vipunen Exhibition on the roots of the Finnish language and the Finnish people to be taken on tour to the U.S.A. in 1992 and Canada in 1991 by the Heureka Science Center, and the independence anniversary exhibition to be held in the fall in Finland

- Exhibitions and other functions organized by Finnish emigrants

Educational happenings:

- seminars and camps organized by summer universities and other institutions for visiting Finns from abroad

The ROOTS IN FINLAND 1992 project is "marketing" its program of events internationally. It is coordinating the series and making a catalogue of the events included, which also lists the persons to contact in connection with each event. The calendar of events will be ready in the early fall of 1990.

Contact:

ROOTS IN FINLAND/1992 project, Suomi-Seura/Finland Society, Mariankatu 8, 00170 Helsinki, Finland.

Phone: 358-0-174255; Telefax: 358-0-654 868; Telex: 124519 sshell sf.

ARIEL

Kaurismäki's Ariel in Boston

Boston, MA - Aki Kaurismäki's movie "Ariel" is currently playing for Boston area movie fans. This highly acclaimed film can be seen at Coolidge Corner Theatre, 290 Harvard St., Brookline. It is shown daily at 3:30, 5:00, 6:30, 8:15 and 9:50 pm.

"Ariel" is a masterfully spare dead-pan comedy about an out-of-work miner who migrates to Helsinki and immediately finds his life, love, and vintage Cadillac convertible in mortal danger.

To catch this gem of a movie you better hurry and see it this week. The movie house can't guarantee a long run. After November 8th you should check to be sure "Ariel" is still playing. For information call (617) 734-2500.

For RAIVAAJA's 85th we are launching a campaign to increase our readership because we know that there are many more people out there who would enjoy the paper. Our goal is 850 NEW subscribers for the 85th! Everyone who gets a NEW order of a 12 month subscription participates in a drawing held at the end of the year. The prizes are \$200, \$100 and \$50. The drawing will take place December 31, 1990. EVERY time you send in a NEW subscription we'll add your name to the drawing pool. So, no more of passing the paper around to a friend, neighbor or relative - get them to subscribe instead! Your own NEW subscription also makes you eligible to participate in the drawing.

Raivaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

SUBSCRIPTION COUPON USA 12 mo. \$20.00 Foreign 12 mo. \$24.00

Agent: _____

Address: _____

Subscriber's name: _____

Address: _____

114!

Only four new subscribers since last week's paper.

We must pick up the pace!

Use the coupon on the right to get someone to subscribe. If you send it in, then you're eligible for the drawing. If they send it in, then their name goes in the barrel.

Remember folks, this is your paper. It's not operated for private gain. The only way that RAIVAAJA can continue to improve is with your help.

It's up to all of us to work to make RAIVAAJA the best Finnish American newspaper!

RAIVAAJAN KONTTORI

Groundbreaking at Salolampi

The groundbreaking ceremony for the Finnish Language Village was moved to the clearing for the soccer field.

The clearing for the main lodge couldn't accommodate the crowd of 300 Finnish-American adults and some 70 students who came to celebrate the event this fall near Bemidji, Minnesota.

The Finnish program is one of ten language villages sponsored by Concordia College of Moorhead, Minnesota.

"Building our national Salolampi Village here on this beautiful 40-acre site in Minnesota is a long-held dream of the Salolampi Foundation, which sup-

ports the Finnish program," said President Ken Daniels.

"Young people have learned about Finland and to speak Finnish at a rented facility for the past decade, but as we grew in size and national scope, we saw the need for a permanent facility."

"It all began three years ago with a generous initial gift of \$300,000 from Finnish-American architect Jerry Jyring of Mountain Iron, Minnesota. We are now close to matching that amount and have formulated plans for raising the balance of the \$1.7 million total price tag on the project," said Daniels.

Russell Parta, former news-

paper editor and printer in New York Mills and Foundation Board Member, led the outdoor ceremony with Roberto Tanzilbi, First Secretary, representing the Finnish Embassy from Washington, D.C., and Dr. Loren Anderson, Executive Vice President, representing Concordia College. Anderson complimented the Finnish-American community for their extraordinary support of Salolampi.

Christine Schulze, Director of the Language Village Program for Concordia; Irja Hanson, Foundation Director; Daniels and Jyring added history and remarks to the gala proceedings, which culminated with songs and cheers by Salolampi Villagers, directed by Dean Larry Saukko.

The Foundation, together with Concordia College personnel and the architects and builders are working on final drawings, with tentative plans to construct the first phase in the spring of 1991 and begin occupancy the summer of 1992.

Architect Jyring has visited Finland several times to research the architecture representative of various regions. The two-story main lodge will be similar in design to the railroad station at Jyväskylä, a university city located in the middle southern region of Finland.

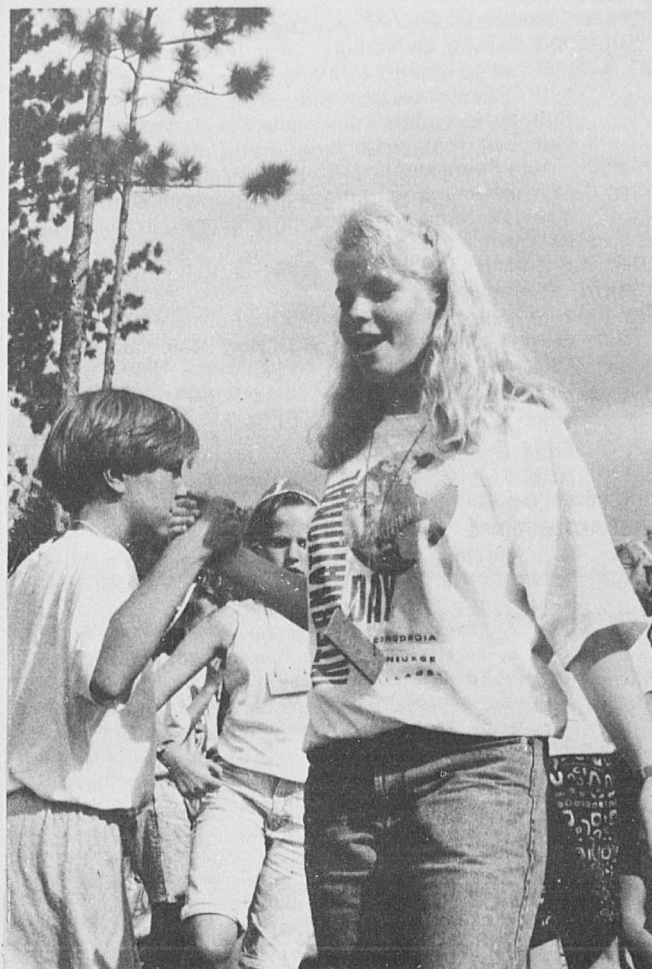
Student cottages will represent such architectural styles as Suvanto, Kauppila, Murtovaara, and Rapila.

One of Jyring's inspirations came during a visit to the Hotel Sorsanpesä in Seinäjoki, which has a dining room with several areas in different architectural periods.

Fund raising efforts are progressing well, according to Ken Lahti, national building chair on the Salolampi Board.

"We're particularly hopeful about an extensive proposal to the Finnish Parliament asking them to consider matching the \$600,000 raised to date."

The proposal committee, headed by Michael Anuta and Armi Nelson, both from the Min-

DANCING is an important part of the Salolampi Villagers two-week immersion program in which all activities are conducted in the language of the Village.

Photo by Serrin Nelson Andreas

neapolis/St. Paul area, reports favorable early reactions from government sources in Finland. Their decision may become known by the turn of the year or early in 1991.

The Finnish Village will be the fourth of ten planned for the Concordia College program, each on a spacious site on Turtle River Lake.

German, Norwegian, and French Villages are already in place. The total ten-language program serves nearly 5,000 students each summer and many groups of young people and adults at other times of the year.

"In keeping with the national scope of our educational program, we are currently expand-

ing the Board to gain greater representation from both coasts and from southern states," Daniels explained. "That should promote financial support on a national level as well."

"I predict the new Salolampi Village will become a hub of Finnish-American activities for people of all ages in the spring, fall, and winter when the student programs are not in session. Our supporters in Finland already see it that way," added Daniels.

People interested in the educational or scholarship programs or in fund raising should contact Ken Lahti, 306 Van Buren, Eveleth, MN.

Salolampi Foundation

ARCHITECT JERRY JYRING of Mountain Iron (MN), shown standing above, gave initial impetus to the Finnish Language Village plans with a gift of \$300,000. Seated at right, Dr. Loren Anderson, Vice President Concordia College, enjoys Jyring's Finnish humor.

photo by Serrin Nelson Andreas

On November 3 we had a nice crowd at the dance. Merja Poutainen and Sylvia Heino provided the music.

On Sunday night, Nov. 4, there weren't as many people but those who were there enjoyed the program.

We never tire of Jorma Wuorinen playing the saw. Before he started he said the saw was out of tune because it had not been played all summer.

This didn't prove to be true as we found out as we heard *Carry Me Back to Old Virginy, Finlandia* and *Kesäilta*. Every song was right on key.

We are fortunate to have Jorma with us. He will always help on programs and he plays for dancing once a month and ev-

LAKE WORTH, FL

Kenttä Hall

every Saturday.

Eric Saarman sang *Autumn Leaves* to fit the fall season and *Mustalainen*. Eric has a beautiful voice.

Janet Kivi played the piano for both men and also played a piano solo. When the choir sang *Lähteellä* and *Yölintu* with *Kulijan suviaamu* as the ending, Janet accompanied them.

Irene Barton read a poem of her own making. Leo Jakkola played *Finlandia* also on his viola and it was a beautiful rendition. After the program, dancing was also enjoyed by many.

Mr. & Mrs. Perry Peres came

to look at the hall because they are going to have dances there every Friday night starting December 7 at eight. He is a disc jockey so the music will be on tapes.

Some of the snow birds that have returned to Lake Worthstrano are Arnold Johnson, Reino and Dorothy Leino, Eugene Tero, Arvo Auvinen and his wife and Emmy Kulkki.

But Emmy had to turn right around and go back because her mother became gravely ill.

We had spoken to Emmy that we would have a birthday party for her mother when she gets to

be 100 years old which will be in August 1991.

But it looks like it is not meant to be. We will all be waiting to hear from Emmy. She has our best wishes.

Kenttä Hall has been supporting FinnFest '91 and now some members bought T-shirts. Arnold Johnson, Sally Ranta, Verna Silvenoinen, Pearl Jarvi and Martha Raukko. Sally and Martha are not members but they come often to the hall. The T-shirts advertise the festival.

On November 8 there was a group from Helsinki. They danced folk dances, had a choir and played for dancing.

Emma Mannila died in Kaus-tinen, Finland, October 24, 1990.

Emma was a member of Kenttä Hall for many years.

Our sympathy to her family.

Vera Marks

Dance

NEW YORK, NY - Ballet dancer Jukka Aromaa will be performing as soloist with the New York City Ballet during the company's 1990-91 season, Nov. 20-Feb. 24, at New York State Theater, Lincoln Center. Box office: 212-870-5570.

For information on Mr. Aromaa's dates of performance, please call NYCB's Press Dept. 212-870-5690 (casting is announced one week in advance of the performance).

Finnish Cultural News

Kalenteri

CALIFORNIA

- Dec. 1 - Finnish American Home Association Ladies Bake Sale & Joulupöytä, 11 a.m., Berkeley Hall Cafeteria, Berkeley.
 Dec. 2 - Finland's 73rd Independence Day Celebration, 2 pm, Finnish Brotherhood Hall, Berkeley. Speaker: Deputy Consul General Etti Jaaro from Los Angeles; choral music by Finnish Brotherhood Chorus. Sponsored by United Finnish Kaleva Lodge No. 21.

CONNECTICUT

- Dec. 2 - Finland's Independence Day program, 1 p.m., Finnish Hall, Rt. 169, Canterbury. Includes a special musical celebration of the 125th anniversary of Jean Sibelius' birth. Guest speaker: Prof. William Höglund of Storrs. Refreshments, free admission. Sponsored by Finnish American Heritage Society.
 Dec. 3 - Aura Seura meeting, 7:30 pm, Aura Hall, Voluntown.
 Dec. 6 - Finnish American Heritage Society meeting, 6 pm, Finnish Hall, Canterbury. Meeting is followed by Christmas party with a potluck supper.
 Dec. 9 - Christmas Party, 3 pm, Aura Hall, Voluntown.

FLORIDA

- April 4-7 - FinnFest USA '91, Lake Worth. For more information, write: FinnFest USA '91, P. O. Box 1229, Lake Worth FL 33460.

MAINE

- Nov. 18 - Finnish American Heritage Society of Maine meeting, 2 pm, Congregational Church, South Paris. Program: History of the Finnish Cemetery in Harrison. Sale table of Finnish goods and souvenirs.

MASSACHUSETTS

- Nov. 14 - Meeting of the Central Committee of Finnish organizations and churches, 7 pm, Saima Park, Scott Rd, Fitchburg.
 Nov. 17 - Workshop "Discover Modern Finland" by Cal Urponen, 9 am-4 pm, Salem State College, Salem. To enroll, call: 508-741-6334.
 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
 Nov. 18 - Program honoring retired RAIVAAJA editor-in-chief Savelle Syrjäla, 2 pm, Kaleva Koti, 107 Mechanic St, Fitchburg. Sponsored by Finnish Cultural Center at Fitchburg State College.
 - Dance, 3-6 pm, Saima Park, Fitchburg. Music by John Chambers & Friends. Scandinavian couples dancing lessons, 3-3:30. Sponsored by Revontulet.
 Nov. 19 - Finnish Memorial Library open, 7-9 pm, Finnish Cultural Center, Room 205, Hammond Building, Fitchburg State College, Fitchburg.
 Nov. 20 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Fellowship Hall, Elm Street Congregational Church, 264 Elm St, Fitchburg.
 Nov. 26 - Finnish Memorial Library open, 7-9 pm, Finnish Cultural Center, Fitchburg State College, Fitchburg.
 Nov. 27 - Finnish Golden Age Club meeting, 2 pm, Elm Street Congregational Church, Fitchburg.
 Dec. 1 - Dance, 8 pm-midnight, Saima Park, Fitchburg. Music by Hi-Lites. Sponsored by Finnish American Club of Saima.
 Dec. 2 - Finlandia Foundation Boston Chapter Pikkujoulu, 3 pm, St. Paul's Evangelical Lutheran Church, Arlington. Reservations necessary. Contact: Marja-Terttu Meharry, 105 N. Hancock St, Lexington MA 02173.

MICHIGAN

- Nov. 24 - Annual Puurojuhla, 8 pm-midnight, Finnish Center, 35200 W. Eight Mile Rd, Farmington Hills. Music by Papu & Towhead Reinholm and Michael Washburn. Rice pudding served at 10 pm. Reservations: Elna Reinholm, 476-5054 (evenings). Sponsored by Finnish Center Association.

NEW YORK

- Dec. 5 - Concert celebrating the 125th anniversary of the birth of Jean Sibelius, 8 pm, Kaufmann Concert Hall, 92nd Street Y, 1395 Lexington Ave, New York. Featuring Finnish soprano Taru Valjakka and the Arioso Ensemble. Program consists of works of Sibelius, Thomas Byström, Aulis Sallinen, Toivo Kuula & Jouni Kaipainen. Box office: 212-996-1100. Sponsored by the Sibelius Society in collaboration with the Consulate General of Finland in New York.
 Dec. 8 - Sibelius Birthday Concert, 2:30 pm, Donnell Library Center, 20 West 53rd St, New York. All-Sibelius program, featuring Elinor Amlen, soprano; Aleksei Sobolevsky, violin; Martha Umstead, piano. Free admission. Concert coordinated by Catherine Reiner, director of membership activities for the Sibelius Society.
 Dec. 9 - Performance of Jean Sibelius' *Luonnotar* by New York Symphonic Arts Ensemble, 3 pm, Julia Richmond High School Auditorium, 67th St, between 1st & 2nd Aves, New York. The Ensemble is conducted by Peter Bellino; featured soloist is soprano Renée Wilson. Free admission. For more info: 212-371-5571.

WASHINGTON, D.C.

- Nov. 18 - Concert in Celebration of the 125th anniversary of the Birth of Jean Sibelius (1865-1957), 2 pm, Kennedy Center Concert Hall. Paul Hill Chorale and Orchestra performing the Washington premiere of Sibelius' *Kullervo Symphony* Opus 7 (1892) and choral works by other Finnish composers. Finnish guest soloists Monica Groop, soprano, and Sauli Tiilikainen, baritone. For further information and tickets, contact the Paul Hill Chorale at 202-364-4321.

All programs subject to change

A scene this summer in the Kumpula garden settlement, Helsinki.

Garden Settlements of Helsinki

There is much to see in Finland that one could write about, and since several interesting trips have been well reported already this traveler decided to tell about something that was of special interest on her recent visit, namely the citizens' garden settlements (*siirtolapuutarhat*) of which there are nine within the city limits of Helsinki. The first was established in 1918, the latest as recently as 1977.

The land is owned by the city but the cabins (approximately 200 in all) are owned by individual city residents. These are used in the summer as vacation spots where one can garden - growing fresh vegetables, berries, fruit trees and flowers.

I had an opportunity to become familiar with one such garden in Kumpula, at the delightful camp owned by cousins I was staying with.

There were apple trees, plum trees, berry bushes and flowers of all kinds midst fresh greenery - a truly delightful haven to relax in! Each unit is supplied with electricity and water.

It is possible, therefore, to stay the night and many city residents even spend most of the summer in this kind of restful country atmosphere right in the center of the city.

There is convenient public transportation taking only minutes which is a consideration even for those who own cars and would otherwise have to travel long distances for a weekend at a *huvila* in the country.

One can imagine the importance of these gardens during war time.

Today workers on shifts find them most convenient as do retired elderly people to whom easy travel to and from, and the area's security are important. Each settlement is fenced in and keys are necessary to open

the gates.

The demand for these garden plots is great. If one becomes available there are many waiting to buy it.

The Kumpula settlement consisted of twenty camps and friendly neighbors invited me to take pictures of their attractive flower gardens.

Not only is it possible to garden to one's heart's content, socializing with others in these little communities has become the custom. A friendly air prevails and social events are planned.

There is an opportunity for a

variety of activities including athletics, handcrafts, theater performances and music. Fairs and outdoor events are held to raise funds for the many interesting projects. Trips are made in a group to other garden centers.

There are settlements such as this in other cities as well, not only in Finland, but Sweden, Norway, Denmark and cities in other European countries.

All are attractive and well maintained. There is considerable pressure to have more built.

Sirkka Höglund

Translator's Corner

Two world-famous lines of the English poet William Blake read as follows:

*To see a World in a Grain of Sand
And a Heaven in a Wild Flower*

A poem by Aale Tynni begins with a very similar poetic vision, although she develops the idea quite differently.

*"On Continuity"
(Jotakin jatkuvuudesta)*

*I pluck and hold in my hand
A pale evergreen cone,
And in it I can hear
The sigh of pines full-grown.
I see a beam or a timber
And a city rises there,
Or far on a distant ocean
Masts ride high in the air.*

*A fish in a net or a fox in a trap -
What is either one worth?
Or how much a human being
Who is born to live on this earth?
The mesh of the air is dense
And iron the earthly gate.
You weep when you come to this world
And die lamenting your fate.*

*So I will say
What needs to be said.
Without continuity
We're just as well dead.
In yesterday runs a strand
That continues in tomorrow
Sustaining the weight of today
With all its burden of sorrow.*

*I gaze at the Milky Way
Glowing with light above.
The memory of those who died
Glow too because of their love.
I am close to so many of them,
Far-off or familiar to me.
I am one with a larger world,
A part of the galaxy.*

Dance

at
Saima Park
 Scott Rd., Fitchburg, MA
 Sunday, Nov. 18, 1990
 3:00 - 6:00 pm.

Scandinavian Couple Dancing
 instruction 3:00-3:30
 General dancing to follow
 Music by
 John Chambers & Friends
 \$4.00 - children FREE!
 Sponsored by Revontulet

25 vuotta sitten

Marraskuun 13, 1965
Ohio Finnish American Historical Societyn kirjeenvaihtaja Alma Saari kirjoitti seuran pitäneen vuotuisat juhlansa Conneautin Kilpi raittiusseuran talolla. Ohjelmassa esiintyivät mm. John Asuma, Mauno Järven johtama Conneautin soittokunta, Bonnie Maky, Hilja Raita, Lempi Hakala ja kunniakonsuli Walter Maky Clevelandista.

Nimimerkki "Geowala" Peabody, MA:sta kertoi Suomen perinnäpäivän Lanesvillesä vetäneen puoleensa satoja henkilöitä pohjoisrannikolta.

"Näytteillä oli suomalaisia käsitoita, joita siirtolaiset aikoinaan toivat mukanaan tänne tullessaan. Samoin Suomessa opitulla työtaidolla tehtyjä lapsia, vaatteita, mattoja, toiveita, leikkikaluja, seinävaatteita ja monia muita kotona käytettäviä tarvikkeita," hän kirjoitti.

Marrask. 16

New Yorkin kirjeenvaihtaja "W.H." muistutti lukijoita lähestyvistä Sibeliuksen 100-vuotisen syntymäpäivän juhla-konsertista, minkä Suomen Ylioppilaslaulajat järjestivät

Carnegie Hall konserttitalissa.

50 vuotta sitten

Marraskuun 11, 1940

Quincy, MA:n kirjeenvaihtaja "Antinpoika" kertoi Suomen itsenäisyyden ja Sibeliuksen juhlaa vietettävän jouluk. 8. p:nä paikallisella raittiustalolla.

"Ohjelman suorittajista voimme jo mainita seuraavat; Juhlapuhujana Oskari Tokoi, lausujana Helvi Sundelin, laulajana Axel Nielsen, soittoa suorittamassa kansallisoittokunta ja Sibeliuksen elämäkerrallisena kuvaajana Hellen Heikkilä," hän raportoi.

Marrask. 13

Lehti oli täynnä myyjäis- ja iltamailmoituksia. New Yorkissa järjestettiin suurmyyjäiset, joitten yhteydessä esitettiin myös näytelmät "Radio-rakkautta" sekä "Rakkautta ja bensiniä". Long Islandilla

Raivaajan sivuilta poimittu

oli omat iltamat, ASKL:n Port Chesterin osasto järjesti "päänatanssit" ja Teaneck, NJ:ssä pantiin toimeen "Suuret syntymäpäiväjuhlat". New London, CT:n ympäristön suomalaiset järjestivät "Suomen orpolasten avustussiltaman", Moosupin Osuusliike järjesti "Perhe-iltaman ja Suomen kahviamat". Bostonilaisia kehoitettiin saapumaan T.Y. Saiman näyttämön esitykseen "Housuttomia herroja" ja maynardilaisia Parker St. haalille katsomaan "Veljesten seikkailuja". Quincyssa esitettiin Teuvo Pakkanen "Tukkijoella". Toimintaa riitti!

Marrask. 16

"Saiman laulajat lähtevät Ashbyn iltamaan Upper Commonilt kello 7 huomeniltana. Kaikkien laulajien, niin autoilijoiden kuin autottomienkin, kehoitetaan silloin olemaan paikalla, että kyyti voidaan mukavasti järjestää," ilmoitti "Manatseri" Fitchburgin uutis-

sivulla.

75 vuotta sitten

Marraskuun 12, 1915

N.Y. s.s. osaston haalilla kerrottiin panneen alulle suomalaisen sosialistinen sunnuntai koulu. Koulun oli jo kirjoittautunut 21 lasta, joitten ikä vaihteli 14 ja 4 vuoden välillä. Kaikkia suomalaisia, joilla oli kouluikäisiä lapsia, kehoitettiin tuomaan lapsensa koulun. "Ihanneliitossa opetetaan lapsille suomenkieltä ja sosialismin aakkosia sekä laulua ja leikkiä," sanottiin.

Marrask. 16

Waukegan, IL:n kirjeenvaihtaja "Toppo" kertoi osaston näytelmäseuran johtajan E.

Mannerin sanoneen itsensä irti toimestaan ja jättävän työn-
sä kuun lopussa. Hänen jatkajakseen valittiin Siiri Orjatsalo Ishpemingistä, Michiganista. Kuukausipalkaksi määrättiin \$55.00.

Marrask. 17

Hillin veljekset Gardner, MA:sta ilmoittivat haluavansa myydä leipurinliikkeensä, yhden hevosen, kahdet liikkeeseen kuuluvat kärryt ja viisi huoneisen rakennuksen, min-
kä kellarikerroksessa liike si-
jaitsi.

Fitchburgin sivulla löytyi paikallisen sosialistipuolueen ehdokkaat tuleviin vaaleihin. Lista oli seuraava: "Majuriksi A.K. Linnanmäki; valtuusmiehiksi William H. Churchill, Arthur Hallfors, Adolf E. Usenius, John E. Sanborn, Hubert C. Bartlett; neuvosmiehiksi William Luscher, Peter W. Lahti, John H. Karvonen, Arvid RIVERS, Emil Koski, Victor Annala ja Jacob Kangas."

Joulutervehdysten aika

Muistattehan Raivaajan joulutervehdykset? Entiseen tuttuun tapaan julkaisemme tänäkin vuonna joulutervehdyksiä lukijoillemme. Tapa on osoittautunut suosituksi ja käteväksi.

Kaikki henkilökohtaiset tervehdykset julkaistaan yhdessä numerossa, jouluk. 12. p:nä. Niiden tulee olla toimituksessamme jouluk. 3:teen päivään mennessä.

Täyttämällä ja postittamalla oheisen kupongin voitte tervehtiä kaikkia suomalaisia ja amerikansuomalaisia ystäviä Raivaajan välityksellä. - Toimikaa nopeasti, aika on vähissä!

Salolampi-säätiön johtokunnan jäsenet viettivät päivän keittiössä valmistuen suomalaisia ruokia peruskivenmuuraustilaisuuteen. Kuvassa Michael Anuta, White Bear Lake; Ken Daniels, Blaine; Jane Daniels; Elaine Anuta; Irja Hanson, Wadena, kaikki Minnesotasta.

Kuva: Serrin Nelson Andreas

PERUSKIVEN ...
jatkoa etusivulta

väällä 1992 ja majoitus kesällä 1992.

Arkkitehti Jyring on vierailut Suomessa useita kertoja tutkien eri seutujen edustamaa arkkitehtuuria. Kaksikerroksinen päärakennus muistuttaa suunnittelultaan Jyväskylän, keskisuomalaisen yliopisto-kaupungin, rautatieasemaa. Oppilasmökkit edustavat piirteitä arkkitehtuurista seuduilla: Suvanto, Kauppila, Murto-vaara ja Rapila.

Yksi innoitusta antava kohde Jerry Jyringille oli Hotelli Sorsanperä Seinäjoella, jonka ravintolasali edustaa arkkitehtuurin eri tyylikäusia.

Varojenhankintayritykset ovat edistyneet hyvin Ken Lah-

den, Salolampi-säätiön rakennustoimikunnan puheenjohtajan mukaan.

"Olemme erittäin toiveikkaita Suomen eduskunnalle lähettämämme pyynnön vastaussumman 600,000 dollaria saamiseksi, mikä täällä on saatu tähän mennessä lahjoituksilla."

Suunnittelukomitean jäsenet Michael Anuta ja Armi Nelson, jotka asuvat Minneapolisin ja St. Paulin alueella, huomioivat Suomen hallituksen myönteisen alkusuhtautumisen. Heidän päätöksensä tullee julkiseksi aikaisin vuodenvaihteessa 1991.

Suomenkielen leiri tulee olemaan neljäs kymmenestä Concordian kielileirin ohjelmasta, joista jokainen sijaitsee Turtle River-järven rannalla tilavalla tontilla. Saksan, Norjan ja Ranskan leirikylät

ovat jo paikallaan.

Kymmenen kielen kokonaisohjelma palvelee jo lähes 5,000 oppilasta joka kesä ja monia nuoris- ja aikuisryhmiä muina vuodenaikoina.

"Pysyäksemme kansallisten ja kasvatuksellisten mittasuhteittemme tasolla, laajennamme parhaillaan säätiönjohtokuntaa käsittäväksi edustajia molemmilta rannikoilta ja eteläisistä osavaltioista," Daniels selvitti.

"Tämän pitäisi edistää rahallista kannatusta myös kansallisella tasolla."

Koulutus- ja opintotukiohjelmista tai kannatustyöstä kiinnostuneita pyydetään kääntymään Kenneth Lahden puoleen. Osoite: Salolampi Foundation, PO Box 519, Virginia, Minnesota 55792.

Armi Nelson

Joulutervehdyksiä

Tervehdi ystäviäsi jouluna

Raivaajan välityksellä

\$11.00 ilmoitus

Hauskaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta
(Voitte valita myös oman tervehdyksenne)

Toivottaa: Nimi
Osoite

\$5.50 ilmoitus

Hyvää Joulua ja Onnea
alkavalle vuodelle

Toivottaa: Nimi
Osoite

\$1.50 nimi

\$2.00 nimi ja
osoite

Lähetä tervehdyksesi ensi tilassa osoitteelle:
Raivaaja, P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

Tervehdyksenne tulee olla toimituksessamme jouluk. 3:teen päivään mennessä. Kaikki yksittäiset tervehdykset julkaistaan jouluk. 12. päivän lehdessä.

Tulevia tilaisuuksia

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontuu tiistaisin klo 2 iltapäivällä Elm St. Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg. Kaikki tervetulleita!

Suomalaisjärjestöjen ja kirkkojen Keskuskomitea kokoontuu keskiviikkona, marrask. 14. p:nä klo 7 ill. Saiman Puistossa.

Tanssit Saiman Puistossa lauantaina, marrask. 17. p:nä klo 8-12 yöllä. Hi-Lites takaa tahdin. Järjestäjä FACS. Kaikki tervetulleita!

Tanssit ja tanssinopetusta Saiman Puistossa sunnuntaina, marrask. 18. p:nä klo 3:00 - 6:00 ip. Revontulten sponsoroimassa tilaisuudessa perehdytään skandinaaviin paritansseihin John Chambers & Friends ryhmän musiikin tahdissa. Lapset ILMAISEKSI. Kaikki mukaan!

Oietko muistanut uusia tilauksesi?

Tanssit Saiman Puistossa

Lauantaina
marrask. 17. p:nä
klo 8 - 12 yöllä

Hi-Lites
soittaa

Kaikki tervetulleita
Finnish American Club of Saima

Järjestämme matkoja
Floridaan ja
Suomeen ja
minne tahansa maailmassa

Puhumme suomea

GIT MATKATOIMISTO

69 Main St. Leominster
Puh. 537-4536

JOYCE I. HANNULA CFP
Personal Financial Planner

79 East Rd. P.O. Box 500
Westminster, MA 01473

874-0629 or 832-6368

IDS

Kaikenlaisia vakuutuksia . . . Puhutaan Suomea

NIEMI INSURANCE AGENCY, INC.

135 Main Street, P.O. Box 449
Välitetään myös kiinteistöjä

Westminster, MA
Puhelin 874-2921

Fitchburg ja ympäristö

Finnish Cultural Center huomioi

Sävele Syrjälää

Finnish Cultural Center at Fitchburg State College tulee huomioimaan Sävele Syrjälää, Raivaajan entistä päätoimittajaa, hänen panoksestaan amerikkansuomalaisessa yhteisössä sunnuntaina, marrask. 18. päivänä klo 2 iltapäivällä Kaleva Kodissa, 107 Mechanic St., Fitchburg.

Syrjälä on Finlandia Foundationin Bostonin jaoston perustajajäseniä ja sen ensimmäinen presidentti. Hän on kuulunut myös järjestön kansalliseen johtokuntaan.

Hän on uurastanut suomalaisten ja suomalaisjärjestö-

jen hyväksi. Tässä mainitakoon Suomen avustus, Amerikan-Suomalainen Kansanvallan Liitto ja osuuskauppaliike.

Syrjälä tunnetaan myös luennoitsijana ja puhujana. Hän on kirjoittanut Fitchburgin osuuskauppaliikettä kuvaavan kirjan "The Story of a COOPERATIVE".

Vuonna 1971, edesmenneen presidentti Urho K. Kekkonen hallitusajana, Syrjälä sai vastaanottaa Suomen Leijonan Ritarikunnan -ansio-merkin.

Vuosikymmentä myöhem-

min Bostonin Finlandia Foundation kunnioitti Syrjälää hänen työstään suomalaisjärjestöjen hyväksi. Tilaisuudessa hänelle ojennettiin Suomen Leijonan Ritarikunnan Komentajamerkki.

Puhujana toimii konsuli Edwin E. Kaarela. Mimmu Hartiala-Sloan ja James Sloan viihdyttävät laulullaan. Viulua soittaa 11-vuotias, lunenburgilainen Alicia Arnold. Veikko Honkala kajauttaa tyypillisiä suomalaissävelmiä haitarillaan.

Osanottajilla on tilaisuus tervehtiä lokakuussa 88 vuotta täyttäneitä Syrjälää.

Ohjelmaa seuraa kahvitarjoilu. Tilaisuus on maksuton ja kaikki ovat tervetulleita.

Bethel-seurakunta

Suomenkielinen radiohartaustaus Hyvät Uutiset lähetetään joka sunnuntiaamu asemalta WEIM 1280 Fitchburg, klo 8:45 aam.

Yleinen (suomenkielinen) jumalanpalvelus pidetään sunnuntaina klo 2 aam. Elm Street Lähetyskirkossa, 264 Elm St., Fitchburg.

Seurakunnan väliaikaisena työntekijänä toimii Erkki Kivi vaimonsa Saara-Liisan kanssa, puh. 345-4264. Kotiosoite: 313 Elm St., 3. kerros, Fitchburg.

Erikoistilaisuuksista ilmoitetaan tarvittaessa.

Elm St. Lähetysseurakunta

Sunnuntaina klo 8:30 aam. radiohartaustaus New Life asemalta 1280 Fitchburg. Jumalanpalvelus klo 9:30 aam. Pastori George L. Cory saarnaa. Klo 10:30 kahvi- ja mehutarjoilu. Klo 10:45 aam. pyhäkoulu kaikenikäisille.

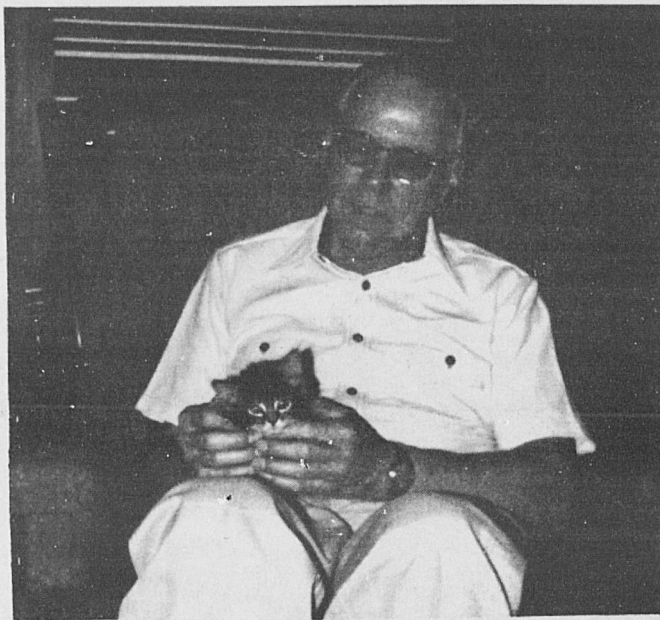
Tiistaina klo 7:00 illalla aikuisten kuoroharjoitus ja viikkoillan hartaustilaisuus.

Messiah Luterilainen seurakunta

Lauantaina, marrask. 17. klo 7:30 ill. Kahvila - Kristen Swedberg. Kaikki tervetulleita!

Sunnuntaina, marrask. 18. klo 7:15 aam. Suomen kielinen luterilainen tunti WMCX, 1000 am. Klo 9:00 Aikuisten raamattu tunti. Klo 9:15 Sunnuntai koulu. Klo 9:30 Korkeakoululaisten raamattu tunti. Klo 10:00 'Elders' rukous. Klo 10:30 Englanninkielinen Ehtoollis-jumalanpalvelus.

Huom! Suomen kielinen Naistenliitto kokoontuu sunnuntaina, 25 p. tavalliseen aikaan.

Weikko Hill

haastein. Johtokunta päätti siirtää uusiin tiloihin ostamalla Elm ja Academy katujen kulmauksessa olleen rakennuksen.

Hill toimi WCU:n liikkeenhoitajana ja rahastonhoitajana vuoteen 1978, jolloin John Chiasson valittiin hänen seuraajakseen. Hän suostui pyynnöstä toimimaan rakennuskomitean sihteerinä kun Co-operative Societyltä sen sulkemisen jälkeen ostetulle tontille ryhdyttiin rakentamaan uutta toimitaloa luottoyhdistykselle.

Hill on istunut WCU:n johtokunnassa vuodesta 1956, siis 34 vuotta. Hän sanoo aina halunneensa auttaa ihmisiä ratkaisemaan taloudelliset ongelmansa ja sanoo "päämäärä-

räänä olleen tehdä ihmisten haaveet unelmakodeista toiseksi".

Raivaajan johtokunnassa Hill palveli seitsemän vuotta, mutta luopui siitä, koska uskoi nuoremman polven antavan uutta tuulta ja toivoa.

Asuessaan Ashbyssä 1940-luvun lopulla ja -50-luvun alussa Hill kuului paikalliseen UCF:ään kunnes säädökset muutettiin siten, että vain farmin omistajat saivat olla jäseninä.

Vuoden 1943 lokakuussa Hill avioitui Ellen Myllymäen kanssa ja yhteiselämä on jatkunut jo 47 vuotta. Ellen työskentelee Raivaajan kirjanpitäjänä. Hillien poika Dennis, 45, asuu Newport, RI:ssa.

jatkaa seuraavalla sivulla

Henry J. LeBlanc Insurance Agency, Inc.

376 Summer St.
Fitchburg, MA
Puh. 343-4853
Eino E. Niinimäki

Täydellinen vakuutuspalvelu
KIINTEISTÖ - IRTAIMISTO
KODINOMISTAJIEN
AUTO - PALO - HENKIVAKUUTUKSIA

71 Main St.
Westminster, MA
Puh. 874-5323
Glenn E. Niinimäki
Kevin D. Nivala

SUOMEA PUHUVIA VIRKAILIJOITA

ALICE & EUGENE HEIKKILÄ

TERVETULO A YSTÄVÄT

LUNENBURG
FORD - ISUZU

Rte. 2A, Lunenburg 345-1011

NORTH END SUBARU • MAZDA

Rte. 2A, Lunenburg 582-4911

HEIKKILÄ COUNTRY DEALERSHIPS

Fitchburg ja ympäristö

Syntymäpäivät

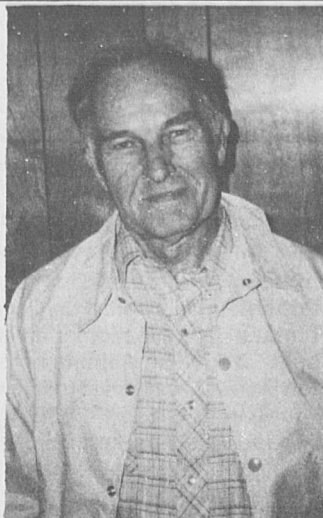
John Perko 70 v.

LUNENBURG, MA - John Rudolf Perko, Fairview Road, täytti 70-vuotta lokakuun 25. päivänä.

Hän oli Gardnerissa asuvien Hilda Sofia (Lassila) ja Oscar W. Perkon kuopus ja kolmas lapsi. Siskot Elna ja Toini saivat pikkuveljen.

Vuonna 1924 perhe muutti Fitchburgiin asuen Marshall Streetillä isä Oscarin rakentaessa heille omaa kotia Nutting Streetille. Muutto tapahtui vuonna 1926.

Perko kävi koulunsa Fitchburgissa, ja sai päästötodistuksen Fitchburg High Schoolista 1939. Kouluvuosinaan hän työskenteli myös Raivaajan kantajapoikana. Oman muistinsa mukaan vuodet oli-

John Perko

vat 1933-1937.

Toisen maailmansodan syntyminen vei Perkon sotarin-

tamalle vuonna 1942. Hän oli palveluksessa kolme vuotta, puolet ajasta Yhdysvalloissa, puolet Euroopassa. Hänen pestinsä oli pommitusjoukkueen valokuvausosastolla.

Vuonna 1943 Perko avioitui Eira S. Sulinin kanssa Lowry Field tukikohdassa Denver, CO:ssa, missä hän oli perehtymässä valokuvausten nikkoseihin.

Sodan jälkeen Perko työskenteli ensin isänsä kanssa kirvesmiehenä ja jatkoi samassa ammatissa kunnes pestautui McElroy Mfg Co:n palvelukseen Littletonissa. Aluksi hän osallistui uusien hallien rakentamiseen, myöhemmin hän työskenteli laitoksen huolto-osastolla.

Perko työskenteli siellä 32 vuotta ennen kuin jäi eläkkeelle. jatkuu sivulla 16

Kultaisen län Kerho

Suomalainen Kultaisen län Kerho kokoontui tiistaina, marrask. 6. p:nä Elm St. Lähetyskirkon seurakuntasalissa, 264 Elm St., Fitchburg.

Presidentti Anton Nopanen avasi kokouksen tervetuliaistoistuksineen, mitä seurasi "America" ja "Maamme laulu" Neima Johnsonin säestäessä pianolla.

Sihteeri Irene Vilakari luki edellisen kokouksen pöytäkirjan, mikä hyväksyttiin yksimielisesti.

Ethel Anttonen kertoi Taimi Jokisen palanneen Birchwood Manor hoitokotiin lyhyeltä sairaalamatkalta Burbankin sairaalaan.

"Happy Birthday" laulettiin viikolla syntymäpäiväänsä viettävien kunniaksi: Laina Roiko (marrask. 5), Hilma Leppänen (marrask. 6) ja Armas Seppälä (marrask. 10).

Monet kiitokset seuraaville henkilöille heidän kerholle antamista lahjoista: Hilma Leppänen - \$10.00 syntymäpäivänsä johdosta ja kahvipöytänsä tuomisista Ethel Anttonen, Aune Luomaa, Henni Lappalaista, Elma Kulttia, Mr. Nopasta, Meimi Mattsonia,

Elsie DesJardinsia, Elsie Warrenia, Aili Bergiä ja Aili Jokista.

Ohjaket annettiin sitten juontajan Mildred Heimon käsiin ja hän esitteli ensiksi Wäinö Berkiön, jonka soitto on todella kaunista.

Aili Berg viihdytti herttaisella tarinalla lastenlapsista.

Itseään pianolla säestänyt Ethel Anttonen lauloi useita kauniita sävelmiä.

Mrs. Heino kertoi hupaisan laihialaiskaskun, mikä sai jokaisen nauramaan.

Ohjelman päätteeksi Mr. Nopanen esitti yksinlaulua Neima Johnsonin säestyksellä. Sitä seurasi vielä yhteislaulutuokio.

Kahvia monine herkkuihin tarjoilivat Lula Björbacka, Henni Lappalainen, Ethel Anttonen, Aune LUoma, Elsie Warren ja Aili Jokinen.

Ensi viikolla tavataan!

Kaurismäen Ariel Bostonissa

Aki Kaurismäen elokuva "Ariel" pyöri parhaillaan Bostonin alueella. Coolidge Corner elokuvateatteri, Harvard St., Brookline, otti elokuvan ohjelmistonsa viime viikon perjantaina. Elokuvaa esitettiin päivittäin klo 3:30, 5:00, 6:30, 8:15 ja 9:50.

Mikäli olette kiinnostuneita näkemään Kaurismäen kriittistä kiitosta saanutta elokuvaa, toimikaa pian, sillä Coolidge Corner'n elokuvat vaihtuvat äkkiä. Varmuudella elokuva kuuluu ohjelmistoon marrask. 8.:teen päivään asti, mahdollisesti myöhemminkin. Elokuvat vaihtuvat yleensä perjantaisin.

Soittakaa elokuvateatteriin, varmistaaksenne esitysaikat. Numero on (617) 734-2500.

WEIKKO...

jatkoka edelliseltä

Syntymäpäiväänsä Hill vietti itselleen tyypilliseen tapaan, hiljaisuudessa perheensä ja muutamiin hyvien ystäviensä seurassa. Hän sanoo yhä haaveilevansa elämästä Floridassa vuoden kylmimpinä kuukausina.

Hill nauttii ulkoelämästä, ei urheilijana, vaan pihamaan kunnossapitäjänä. Hän sanoo kaipaavansa omalla pihamaalla puuhailua.

"Koska sitä ei nykyisessä asuinpaikassa ole, autan toisia heidän ulkotöissään," Hill toteaa.

EXPERIENCE THE DIFFERENCE HUHTALA OIL CO. MAIN STREET, EAST TEMPLETON

- LOCALLY OWNED
- OUR THIRD GENERATION
- 7 OIL DELIVERY TRUCKS
- 13 LICENSED TECHNICIANS
- 24 HOUR BURNER SERVICE
- 44 YEARS OF DEPENDABILITY
- AUTOMATIC OR CALL IN SERVICE
- NEW CUSTOMERS ALWAYS WELCOME

LOW COMPETITIVE PRICES
VOLUME DISCOUNTS

FUEL OIL

CASH ON DELIVERY
or within 10 Days
with established credit
MINIMUM 150 GALLONS

CALL 632-1221

Our service area is from North Rutland to Orange

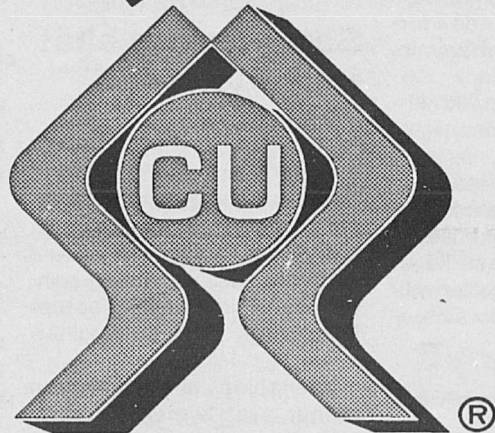
LYDON & HAASE CO.

209 Fulton St., Norwood, Mass. 02062 Ph. 769-0719

KAIKENLAISIA PUTKITÖITÄ ja LÄMMITYSLAITTEITA

Kylpyhuoneita ja keittioita uudistetaan - Talouskoneita, Amana jääkaappeja ja pakastimia, Kitchenaid astianpesukoneita

SUPPORT YOUR CREDIT UNION.

JOIN OPERATION GRASSROOTS.

The banking industry has stumbled, and now it's grabbing at your Credit Union to keep from falling. If the banks have their way, the strength

of Credit Unions will be used to help them stay on their feet. But it will weaken the Credit Unions and cost you more.

FIGHT BACK!

Don't let big banking push you into submission. Let your elected officials know how you feel. Pick up a form at your nearest Workers' Credit Union office, sign and mail it to your representative.

Credit Unions are strong, and operate for the benefit of their members, not for profit. Participate in Operation Grassroots. With your help, Credit Unions will continue to be what they have always been—places where people help people.

**For More Information On How You Can Help,
Call Or Stop By One Of Our Local Offices.**

In Touch with You SM

WCU
WORKERS' CREDIT UNION

815 Main Street, Fitchburg 345-1021 • 40 Fairmount Street, Fitchburg 343-5810
313 Pleasant Street, Gardner 632-9200 • 12 N. Main Street, Orange 544-2188

Equal Opportunity Lender

Suomen uutisia

Arkkipiispan aherrus, sivarit ja pyhät kirjat esillä kirkolliskokouksessa

Kirkolliskokous on aloittanut Turussa syysistuntonsa, jossa käsitellään muun muassa arkkipiispakunnan jakoa, naispappeuden torjujen omantunnon suojaamista, siviilipalveluslain luonnosta sekä raamatunkäännösehdoista.

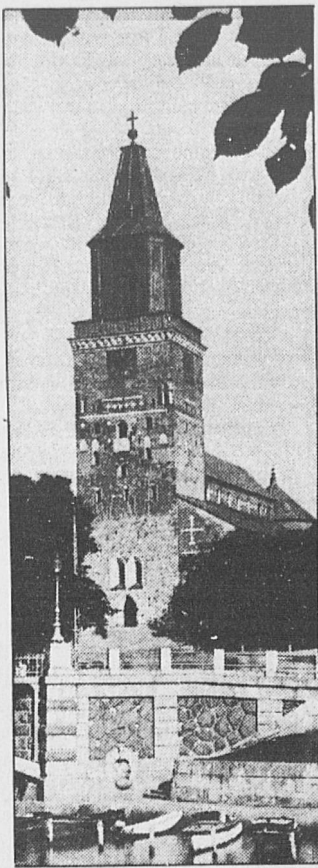
Turun arkkhiippakunnan jakoa on jo aiemminkin esitetty ratkaisuksi arkkipiispan työtaakan kasvuun. Muina vaihtoehtoina on ollut esillä, että arkkipiispa saisi avukseen apulaispiispan tai osan hänen tehtävistään delegoitaisiin hiippakunnan kakkosmiehelle eli Turun tuomiorovastille.

Sivarilaki

Kokous antaa työministerille lausunnon siviilipalveluslain luonnoksesta. Siinä ehdotetaan muun muassa, että palvelupaikkana voisi olla myös luterilainen kirkko.

Lausuntoa pyydettiin alun perin kirkkohallitukselta, mutta se siirsi asian kirkolliskokoukselle. Lausunto piti antaa jo lokakuun viidenteen päivään mennessä, ja kirkkohallituksessa on paheksuttu sitä, että pyyntökin tuli vasta syyskuun lopussa.

Sivareista keskusteltiin kirkolliskokouksessa viimeksi

Turun arkkhiippakuntaa ollaan jakamassa, jotta arkkipiispan työtaakka kevenisi.

syksyllä 1983. Porvoon hiippakunta esitti tuolloin aloit-

teessaan, että kirkkokin ottaisi siviilipalvelusmiehiä. Aloite kuitenkin hylättiin.

Raamatunkäännös

Kirkolliskokous jatkaa Uuden testamentin sekä Vanhan testamentin ns. historiankirjojen lähete keskustelua. Keskustelun tuorein evästäjä on piispainkokous, joka syyskuussa antoi lausuntonsa asiasta.

Piispat kiittelivät käännöksen sujuvaa ja uudenaikaista kieltä, mutta halusivat palauttaa takaisin eräitä käännöskomitean poistamia ilmaisuja kuten "olla Kristuksessa".

Omantunnon suoja

Kirkolliskokouksen perustealiokunta viimeistelee Turussa mietintönsä aloitteesta, että uuteen kirkkolakiin olisi kirjattava erityinen omantunnon suoja naispappeuden torjujille. Valiokunnan enemmistö vastustaa hanketta.

Mietinnön perusteella kirkolliskokous ottaa asiaan kantaa.

Kokoukselle jätetyissä aloitteissa kinutaan rahaa Inkeriin. Kelton kirkon rakentamiseen, hiljaisuuden keskuksen käynnistämiseen sekä sotainvalidiin hengellisen työn sihteerin tehtävään.

Suomen uutisia

Komitea esittää

Vuosilomasta säästöä sapattivapaaseen

Vuosilomaa voi säästää myöhemmin pidettäväksi enintään kuusi lomapäivää. Vuosittain olisi pidettävä vähintään 18 vuosilomapäivää sekä 6 päivän pituinen ns. talviloma. Muutokset tulisivat voimaan 1.4. 1991. Säästövapaan voisi ensi kerran pitää 2.5. 1992 alkavalla lomakaudella tai sen jälkeen.

Näin ehdottaa työministeriön asettama vuosilomakomitea, joka on saanut valmiiksi säästövapaata koskevan lakiehdotuksen.

Ehdotuksen mukaan työntekijä voi säästää osan lomastaan, mikäli siitä ei aiheudu työnantajalle tai yrityksen toiminnalle merkittävää haittaa.

Työntekijä voisi pitää säästetyt päivät haluamanaan ajankohtana. Ajankohdasta tu-

lisi pyrkiä sopimaan työntekijän ja työnantajan välillä.

Jos sopiminen ei onnistu, säännös turvaa sen, että työntekijä voi pitää säästövapaan kolmen kuukauden kuluttua siitä, kun hän on sitä työnantajalle esittänyt.

Säästövapaan ajalta maksettaisiin palkka vuosilomajan palkkaperiaatteiden mukaisesti. Tuntipalkkaa saavien osalta palkka ja vuosilomakorvaus säästövapaan ajalta määräytyisivät vapaata edeltäneen lomanmääräytymisvuoden palkan mukaan.

Niissä tapauksissa, joissa työntekijä lomautettaisiin toistaiseksi tai hänen työsuhteensa osa-aikaistettaisiin, hänellä olisi oikeus korvaukseen pitämättömistä vapaista.

Sateettomat säät kuivattaneet vesistöjä

Vedet ovat vuodenaikaan nähden poikkeuksellisen vähissä kautta Suomen. Syy on kuiva kesä ja syys. Syyskuu oli lähes sateeton maan pohjoisosissa, lokakuussa sateet jäivät noin puoleen keskiarvosta.

Vesistöjen ja pohjaveden pinnat ovat kymmeniä senttejä alle keskitason. Suurissa joissa virtaamat ovat 30-70 prosenttia tavallista pienemmät. Vain Tornionjoki on voimissaan.

Kuivinta on Itä-Suomessa: esimerkiksi Saimaan pinta on puoli metriä normaalia alempana.

Filosofian opetuksen suosio yllätti kouluhallituksen

Lukioiden filosofianopetuksen suosio on yllättänyt Suomen kouluviranomaiset.

Neljä vuotta sitten Suomessa oli vain seitsemän maaseutulukiota, joissa luettiin filosofiaa. Nyt filosofiaa opetetaan jo yli 90 lukiossa kautta maan, ja määrä kasvaa koko ajan.

Kouluhallitus julkaisee vuoden vaihteessa filosofian opiskelusta esitteen, jota koulut voivat monistaa oppilailleen.

Suomalaisyritys Itä-Euroopan markkinoille brittien kanssa

Sato-konserniin kuuluva Novaco on perustanut englantilaisen rakennusalan yrityksen kanssa yhteistyön Sato Higgs and Hillin, joka tähtää Neuvostoliiton ja Itä-Euroopan markkinoille.

Englantilaisen osapuolen katsotaan antavan tieto-taitoa yhteistyöyhtiön materiaalin hallinnassa, teräsrakentamisessa ja saneerausrakentamisessa. Sato-konserniin kuuluvalla ja vasta vuoden toiminnassa olleen Novacon katsotaan antavan tieto-taitoa rakennusviennin osalta.

Englannissa on suuri kiinnostus yritystoimintaan Itä-Euroopassa ja Higgs and Hill-yhtiö on jo yli sata vuotta vanha ja tänä vuonna 500 miljoonan punnan liikevaihtoa tavoittelevana yhtiönä sopiva liikekumppani ja rahoituslähteiden löytäjä.

Tällä hetkellä on jo vireillä hotellihanke Tallinnaan. Sa-

moin ovat vireillä hotellit Leningradiin sekä erilaisia toimisto- ja liikerakennusprojekteja. Asuntotuotannossa englantilaisyhtiö on pieni rakentaja, sillä se tuottaa vuosittain vain noin 300 asuntoa.

Novaco jatkaa Keskus-Saton toimintaa Neuvostoliitossa ja sillä on tällä hetkellä rakenteilla kasvinjalostuslaitos Moskovan lähelle. Novaco on myös länsimaisena pääosakaana Baltlink-kuljetusyhtiössä Tallinnassa ja Kalinkassa, joka on rakentanut myymälöitä Moskovaan.

Vaikka Higgs and Hill onkin viimeisen neljänkymmenen vuoden aikana toiminut ympäri maailman, niin se on keskittynyt Euroopan alueelle ja yhtiöllä on konttorit mm. Pariisissa ja Barcelonassa.

Novaco ja Higgs and Hill omistavat uuden yrityksen yhdessä ja yhtiön kotipaikka on Helsinki ja toimintaa johtavat Novacon toimitusjohtaja Pertti Saari ja Higgs and Hill-yhtiön

ulkomaan toimintojen johtaja Peter Clement. Yhtiön päämääränä on pyrkimys Itä-Euroopan markkinoille, mutta se voi myös toimia Suomessa.

Kankkunen ja Mäkinen varmistivat rallin MM-italinsa

San Remon MM-ralli päättyi suomalaisajajien kannalta onnistuneesti. Juha Kankkunen sijoittui toiseksi ja Tommi Mäkinen N-ryhmässä kolmanneksi.

Suomalaisajoitukset takasivat kummallekin MM-italit. Mitaleiden väri selviää kauden päätteeksi ajettavassa Englannin RAC-rallissa.

Carlos Sainz varmisti MM-mestaruutensa San Remossa sijoittuen kilpailussa kolmanneksi.

FINNEXPRESS

FINNTASTIC GROUP FLIGHTS FINNAIR SCHEDULED SERVICE WEEKLY DEPARTURES - WEEKLY RETURNS

LOWEST AVAILABLE AIRFARES FROM
NEW YORK \$398 - LOS ANGELES \$498
TORONTO \$725

RULES AVAILABLE UPON REQUEST

Money saving tax-free connections
from all other airports in North America
- Business or Pleasure -

* ALL YOUR TRAVEL ANYWHERE IN THE WORLD *

For reservations contact:

TRAVEL SERVICE
425 Madison Avenue, New York, N.Y. 10017
New address, same location

Telephones:
212-832-8989 or 800-677-6454
Puhumme suomea

Suomen uutisia

Suomen uutisia

Käsityötaidot palkittiin

Kulttuuriministeri **Anna-Liisa Kasurinen** jakoi äskettäin Suomen valtion taideteollisuuspalkinnot viidelle ansioituneelle taiteilijalle: **Kisu Aholle, Juhani Heikkilälle, Kerttu Nurmelle, Esa Ojalalle** ja **Timo Saarniolle**.

Vaatesuunnittelija Kisu (Kirsti) Aho edustaa valtion taideteollisuuslautakunnan mielestä alan ehdotonta huippua. Työt ovat omaperäisiä, täynnä pukeutumisen hauskaa ja vapauttavaksi tekeviä elementtejä.

Hopeaseppä, korutaitelija Juhani Heikkilä puolestaan edustaa suomalaista korumuotoilua elävimmillään. Hän hakee töidensä materiaalit hieman epätavallisemmista lähteistä.

Korumuotoilussa hän lähtee nimenomaan muotoilun lähtökohdasta. Taideteollisen korkeakoulun teollisen muotoilun laitoksella työskentelevälle Heikkilälle koru on kolmiulotteinen veistos, jota ihminen kantaa mukanaan.

Nuutajärven lasitehtaalla työskentelevän lasitaiteilijan Kerttu Nurmisen selkeän varmaa suunnittelutyötä kehuu muotoiltaan puhtaaksi, taiteellisesti merkittäväksi taitteeksi.

Graafinen suunnittelija Esa Ojala suunnittelee yritysgrafiikkaa ja samanaikaisesti hänestä on kehittynyt yksi Suomen arvostetuimmista juliste-taiteilijoista.

Ojalan kaikissa töissä yhdistyy viileä rauhallisuus ja

sanoman selkeys.

Sisustusarkkitehti Timo Saarnio on ansioitunut pääasiassa julkisten rakennusten

sisustajana. Hänen huonekalujensa geometriset perusmuodot ja materiaalien vaihtelut luovat taideteollisuus-

lautakunnan mielestä jännittävän mielikuvan keveyen ja raskaan jatkuvasta vuoropuhelusta.

Kulttuuriministeri Anna-Liisa Kasurinen jakoi äskettäin Suomen valtion taideteollisuuspalkinnot muun muassa Kirsti "Kisu" Aholle ja Juha Heikkilälle.

Vanhempainrahakausi pitenee 12 päivää Isälle oma isyysloma

Vanhempainrahakausi pitelee ensi vuoden alusta 12 päivää, isä saa uuden erillisen isyysloman ja äitiysloman voi aloittaa nykyistä aiemmin. Ottovanhemmat saavat vanhempainrahaa adoptoidessaan alle 6-vuotiaan lapsen.

Nämä muutokset sisältyvät sairausvakuutuslain muutosesitykseen, joka annettiin eduskunnalle perjantaina 5. lokakuuta.

Muutokset koskevat perheitä, joiden lapsen laskettu syntysaika on aikaisintaan 1.1. 1991 tai jotka adoptoivat lapsen sen jälkeen.

Muutokset liittyvät ensi vuoden tulo- ja menoarvioesitykseen sekä vuosien 1990-91 talous- ja tulopoliittiseen kokonaisratkaisuun.

Suomi laajentaa oikeutta valittaa ihmisoikeusrikkeistä

Unkarista 24. Euroopan neuvoston jäsen.

Suomi laajentaa kansalaistensa oikeutta valittaa Euroopan ihmisoikeustuomioistuimeen. Ulkoministeri Pertti Paasio (sd) allekirjoitti valitus-oikeutta laajentavan sopimuksen osallistuessaan edellisviikkoiseen Euroopan neuvoston ihmisoikeusopimuksen 40-vuotisjuhlakokoukseen Roomassa.

Strasbourgin ihmisoikeustuomioistuimeen ovat voineet valituksen viedä vain sopimusvaltiot tai EN:n ihmisoikeusvaltiot. Allekirjoitus lisäpöytäkirjan mukaan myös yksityishenkilöt ja kansalaisjärjestöt voivat tehdä valituksen.

Euroopan neuvoston päätävä elin ministerikomitea hyväksyi Unkarin Euroopan neuvoston jäseneksi Rooman kokouksessaan. EN:n parlamentaarinen yleiskokous antoi Unkarin jäsenhakemuksesta myönteisen lausuntonsa lokakuun alussa Strasbourgis- sa.

Unkarista tuli Euroopan neuvoston 24. jäsenmaa. Edellinen jäseneksi hyväksytty valtio oli Suomi, jonka liittymisestä on kulunut puolitoista vuotta.

Jäsenmaiden ulkoministerien kokouksessa käsiteltiin myös Euroopan neuvoston ja Etyk-prosessin keskinäistä suhdetta. EN:n parlamentaarinen yleiskokous on toivonut, että Pariisin Ety-huippukokous antaisi Euroopan neuvostolle hoidettavaksi Etykin parlamentaariset tehtävät.

EN:n ministerit keskusteli-

Sami Elopuro nousi 14:nneksi squashin maailmanlistalla

Sami Elopuro on rankattu 14. tuoreella squashin maailmanlistalla. Se on paras sijoitus, jolla kukaan suomalainen on koskaan ollut mailapelin arvostuslistalla.

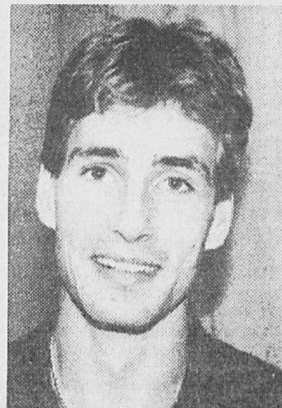
EM-hopeamitalisti Elopuro nousi edelliseltä sijaltaan kaksi pykälää.

Elopuron vanavedessä on hyvissä asemissa myös Pentti Pekkanen, joka hänkin nosti sijoitustaan pykälän ollen nyt maailman 28. paras.

Muut lähes ammatikseen squashiin keskittyneet suomalaiset ovat myös hyvissä asemissa tuoreella listalla: Marko Pulli 57., Hannu Jaskari 62., Petri Levomäki 79., Ville Mä-

vat Roomassa myös itäisen Keski-Euroopan kanssa harjoittavasta yhteistyöstä ja sitä koskevista avustushjelmita.

Paasio allekirjoitti lisäksi Euroopan uudistetun sosiaaliturvakoodin. Siinä määritellään sosiaaliturvaa koskevat vähimmäisnormit, joita sopimusvaltioiden tulee noudattaa.

Sami Elopuro

sisarka 84., Simo Tarvonen 107., Henry Kampman 147. ja Tommi Naakka 218.

Naisen pääsy piispaksi eduskunnan käsiteltäväksi

Suomen hallitus on antanut eduskunnalle esityksen kirkkolain muuttamiseksi siten, että myös nainen voitaisiin valita piispaksi. Nyt laissa todetaan, että piispanvaalissa "kukin valitsija nimetkään vaalilippuunsa kolme miestä."

Naisille tarjoutuu mahdollisuus päästä hiippakunnan johtoon, kun teksti muutetaan muotoon: "kukin valitsija nimetkään vaalilippuunsa kolme pappia."

Kirkolliskokous hyväksyi naisen pääsyn piispaksi hieman yllättäen viime keväänä Helsingin hiippakunnan aloitteesta. Aloitteen perustelujen mukaan piispaus on vain eräs pappeuden muoto, ja periaatteessa asia ratkesi jo silloin, kun pappisvirka avattiin naisille.

Kirkkolain muutos on tarpeellinen saadakseen voimaan niin pian kuin se on hyväksytty eduskunnassa ja vahvistettu.

Marmorisia ja graniittisia hautakiviä

BOLSTER Monumental Works
JOHN A. PRATT, omistaja

Route 26, Oxford, Maine
Puh. Norway 743-2673

NIPPA SAUNAKIUKAITA

Laatuvalmistetta sitten 1930 Nippa Supreme huoneenlämmittäjiä, Nippa Energy-Maid keskuslämmityslaitteita, Nippa Wild-fire Campstones, saunakiukaita ja saunan tarpeita. Nopeat toimitukset.
Bruce Mfg. Inc. P.O. Box 213
Bruce Crossing, MI 49912
(906) 827-3906
Jälleenmyyjiä halutaan

RAIVAAJAN 85-vuotisuuden merkeissä olemme panneet alulle kampanjan tilaajajoukkomme lisäämisestä usealla sadalla. Päämääränämme on 850 UUTTA tilaajaa 85-vuotislajana! Jokainen UUDEN 12 kk. tilauksen hankkija pääsee osallistumaan vuoden lopulla pidettäviin arpajaisiin. Palkintoina on \$200, \$100 ja \$50. Arvonta taphtuu joulukuun 31, 1990. JOKA kerta kun lähetätte UUDEN tilauksen, laitamme nimenne arpapussiin, josta vedämme voittajat vuoden lopulla. Siis, ei enää lehteä kirtämään kädestä käteen ystävälle, naapurille tai sukulaiselle. Kehottakaa heitä tilaamaan lehti itselleen! Myös oma UUSI tilauksenne osallistuu arvontaan.

Raivaja Publishing Co., P.O. Box 600, Fitchburg, MA 01420-0600

TILAUSLOMAKE USA 12 kk. \$20.00 Ulkomaille 12 kk. \$24.00

Hankkija: _____

Osoite: _____

Tilaaaja: _____

Osoite: _____

Maailman tapahtumia

MAAILMAN ERI PUOLILTA

Norjalle demarihallitus

Norja on saanut uuden demarivoittoisen hallituksen. Työväenpuolueen johtajan Gro Harlem Brundtlandin hallituksen 19 ministeristä yhdeksän on naisia.

Hallituksellaan on tukeaan vain 63 paikkaa Norjan 165-paikkaisessa parlamentissa.

Amnesty syyttää Burmaa terrorista

Burman sotilasjohtajat ovat tehneet maastaan "salaisen terrorin valtion" häikäilemättömillä toimillaan vastustajiaan kohtaan.

Kansalaiset elävät jatkuvassa pelossa: jo hallituksen vastustajan tunteminen riittää pidätykseen, sanoo kansainvälinen ihmisoikeusjärjestö Amnesty International viime viikolla julkaisemassaan selonteossa.

Sotilaat ovat surmanneet tuhansia ihmisiä kaduilla ja kujilla. Armeija pidättää ihmisiä kaikkialla - kodeissa, linja-autoissa, kahviloissa - ja kiduttaa säälimättä vastustajiaan. Sadat ovat yksinkertaisesti kadonneet vankeiloihin, Amnesty syyttää.

Järjestö nimeää 19 pidätykseskusta, joissa kidutus on rutiinia.

JOHN ...

jatkoka sivulta 13

le. Sinä aikana firmalla oli viisi eri omistajaa. Tänä sen omistajana on suomalainen Fiskars ja siellä valmistettuja tuotteita käytetään puhelinverkostoissa.

John ja Eira Perkolla on kaksi aikuista lasta. Tytär Sandra Perko asuu Lond Islandilla ja työskentelee United Technologies firman Norden osastolla.

Poika John Perko työskentelee postinkantajana Fitchburgissa ja asuu Westminsterissä vaimonsa ja kolmen lapsensa kanssa.

Eläkevuosiaan viettävät Perkot (Eira työskenteli tämän vuoden toukokuuhun Rai-vaajan latojana) matkustelemalla. Kesänsä he viettävät mökillään Shirley järven rannalla Lunenburgissa.

Perko kuuluu urheiluseura Reippaaseen ja Finnish American Club of Saimaan, ollen myös seuran perustajajäseniä.

Oppositio varasti vallankumouspäivän

LENINGRAD, N-liitto - "Marraskuun 7. - kansallisen murhenäytelmän päivä". Tämä teema toistui useina muunnelmina banderolleissa, kun Venäjän demokraattisen liiton järjestämä mielenosoituskulkue kiersi usean tuhannen ihmisen vahvuksena vallankumouksen kehdon, Leningradin, katuja kohti Paltsiaukiota viime viikon keskiviikkona.

Samaisella Talvipalatsin edessä sijaitsevalla aukiolla oli aamupäivällä pidetty perinteinen vallankumousjuhlan sotilasparaati, jonka jälkeen paikalle marssivat kommunistit.

Keväisissä kunnallisvaaleissa vallan kaupungissa menettäneiden kommunistien kulkue oli nyt kaikin tavoin epävirallinen ja osanottajia oli vain pieni osa edellisvuosiin verrattuna.

Yhtä puhuva merkki aikojen muuttumisesta oli se, että sotilasparaati oli jäädä kokonaan pitämättä. Sekä Leningradin että Moskovan radi-

Vallankumouspäivän mielenosoituksissa nähtiin kansallismielisten tunnustusten lisäksi myös Stalinin ja Leninin rintakuvia.

kaalit kaupunginjohtajat olisivat mm. rahan säästämiseksi halunneet peruuttaa paraatit, mutta presidentti Mihail Gorbatsšov määräsi asetuksestaan toisin.

Gorbatshovia ei kommunistin vastaisissa mielenosoituksissa kiitelty, vaan Venäjän presidentti Boris Jeltsiniä. Kulkueissa kannettiin myös

Jeltsinin pieniä kuvia.

Osanottajajoukko koostui kaikenikäisistä leningradilaisista, jotka haluavat muutosta sekä kaupunkinsa asioide hoitoon että Venäjän nostamiseksi siitä alennustilasta, johon neuvostotasavallan tunnetaan sen polkeneen.

Yli puolet erottaisi Thatcherin

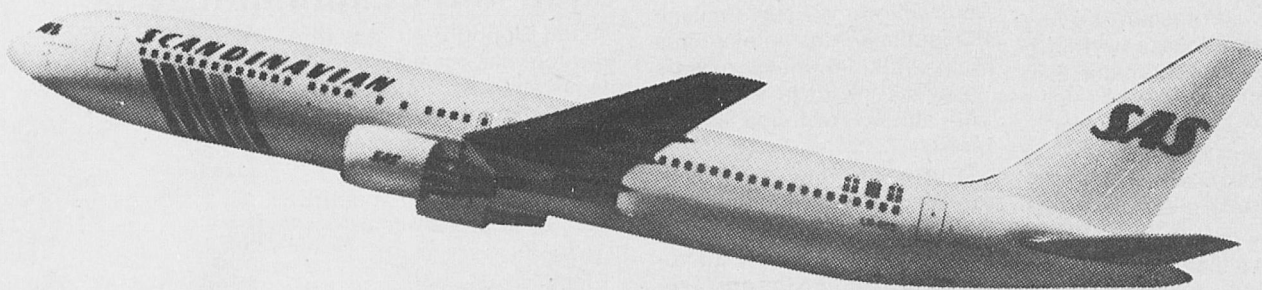
Lähes kaikki kolmasosa eli 64 prosenttia englantilaisista haluaisi pääministeri Margaret Thatcherin eroavan.

Independent -lehden tekemä mielipidetiedustelu oli ensimmäinen sen jälkeen kun maan varapääministeri sir Geoffrey Howe erosi virastaan Eurooppa-erimielisyyksien vuoksi.

Yli puolet englantilaisista on kuitenkin pääministerinsä kanssa samaa mieltä siitä, että punta pitää säilyttää Englannin valuuttana yhteisurooppalaisen valuutan sijasta.

Englantilaisista 59 prosenttia on myös sitä mieltä, että Thatcher vahingoittaa maan suhteita muun Euroopan kanssa olemalla usein eri mieltä muiden eurooppalaisten maiden johtajien kanssa.

Kolmannes Independent -lehden kyselyyn vastanneista oli sitä mieltä, että Thatcherin tilalle konservatiivisen puolueen johtoon pitäisi valita aiemmin puolustusministerinä ollut Michael Heseltine.

NEXT STOP, SCANDINAVIA

SAS flies non stop to Scandinavia from New York, Chicago, Los Angeles and Seattle and offers convenient connections to more cities throughout Scandinavia.

See your travel agent or call SAS, toll free, 1-800-221-2350.

Make your next stop Scandinavia, with SAS.

SAS
SCANDINAVIAN AIRLINES